

1 tužiteljevog izvođenja dokaza i broja njegovih svjedoka. To treba
2 utvrditi u skladu sa pravilom 73bis(C) i jučer mi nismo utvrdili dužinu
3 trajanja izvođenja dokaza tužitelja.

4 Gospodine Whiting, kao prvo, htjeli bismo od Vas čuti koji je
5 broj svjedoka koje Tužiteljstvo ima namjeru uvoditi u spis u skladu sa
6 pravilom 92bis i pozvati u skladu s 94bis, i da vidimo da li tu ima bilo
7 čega relevantnog što treba dodati tom popisu.

8 Dozvolite da kažem da je Vijeće svjesno toga da će tužitelj
9 uvesti u spis 20 izjava po pravilu 92bis. Da li je to točno?

10 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja Vam ovako napamet ne mogu
11 reći broj, no čini mi se da je on točan.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, čini Vam se da je
13 točan. U redu. Vijeće bi svakako htjelo da se vrijeme koje nam je na
14 raspolaganju iskoristi na što efikasniji način. I zbog toga bih Vam htio
15 postaviti nekoliko pitanja u vezi sa svjedocima koji nisu na popisu po
16 pravilu 92bis, i htio bih vidjeti da li bi vrijeme koje je njima
17 dodijeljeno možda moglo biti skraćeno.

18 Dakle, kao prvo, svjedok MM-1, dakle Vaš prvi svjedok. S obzirom
19 na izjavu o usaglašenim činjenicama koja je dostavljena jučer Vijeću,
20 Vijeće bi od tužitelja htjelo čuti ne bi li tužitelj možda broj sati za
21 tog svjedoka mogao smanjiti. Čini se da ključna pitanja o kojima će
22 najvjerojatnije taj svjedok dati svoj iskaz su već pokrivena ovim
23 usaglašenim činjenicama. Jesam li u pravu?

24 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, svakako je točno da
25 neka pitanja o kojima bi svjedok možda mogao govoriti se nalaze u
26 usaglašenim činjenicama, no čini mi se da broj sati koji smo predvidjeli

27
28
29
30

1 za ovog svjedoka je ipak odgovarajući, jer taj svjedok je upravo ključna
2 politička figura na području gdje su se odigrali zločini tijekom 1991.
3 godine. On raspolaže ogromnim brojem informacija i vrlo velikim brojem
4 dokumenata i dokaza koji se tiču ne samo konteksta koji je pokriven
5 usaglašenim činjenicama, nego i o samim optužbama i to osobito u vezi sa
6 različitim vezama unutar entiteta koji su obuhvaćeni udruženim
7 zločinačkim poduhvatom i osobama koje su obuhvaćene tim poduhvatom.
8 Dakle, to i u Hrvatskoj i u Srbiji. Ovaj svjedok raspolaže velikim
9 brojem detalja u vezi sa tim događajima, zbog svojeg izuzetnog položaja
10 predsjednika te srpske regije u Hrvatskoj. Moguće je da ćemo kroz njegov
11 iskaz moći proći brže, mi ćemo to pokušati. Ja bih to vrlo volio, no ovo
12 je jedan svjedok koji je očigledno znatno duži od drugih svjedoka i
13 mislim da upravo to ne bi bilo prikladno činiti kod ovog svjedoka.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. A što je sa svjedokom
15 MM-14? Vidim da će se preko njega uvoditi dokazni predmeti. Ne bi li on
16 mogao biti pridodat svjedocima po pravilu 92bis?

17 G. WHITING: [simultani prijevod] Pa, to je nešto o čemu bih
18 svakako mogao razgovarati s odvjetnikom Obrane. Preko ovog svjedoka će
19 se uvoditi vrlo velik broj dokumenata koje je dobilo Tužiteljstvo i koji
20 se izravno odnose na strukturu policijskih snaga u SAO Krajini, dakle
21 unutar srpskog entiteta u Hrvatskoj. I, u mnogočemu, to su ključne
22 stvari jer optuženi je bio zapovjednik policijskih snaga, dakle,
23
24
25
26
27
28
29
30

1 struktura i organizacija policijskih snaga u različitim općinama u
2 okviru SAO Krajine mogle bi biti vrlo važne. Tako da možda bi moglo biti
3 važno da ovaj svjedok dođe pred Vijeće i da svjedoči. Primjećujem da to
4 nije svjedok koji bi trebao jako dugo trajati, mogao bi možda trajati
5 čak i manje od osam sati, kao što smo to mi predvidjeli. No, ja ću
6 svakako prihvatiti ovu sugestiju Suda i vidjeti sa odvjetnikom Obrane da
7 li bi se on možda mogao složiti s time da se ti dokazi predoče -
8 odnosno, taj iskaz predoči - u pisanom obliku.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim Vas, možete li to isto
10 učiniti i u vezi sa svjedocima MM-16, MM-17, MM-18, MM-28, MM-64 i MM-
11 74? Ako bi tužitelj mogao pokušati postići sporazum s Obranom kako bi te
12 svjedoke mogao u spis uvesti preko pravila 92bis, bez obzira što ćemo
13 možda htjeti imati i unakrsno ispitivanje i dodatno ispitivanje, ali da
14 se barem glavno ispitivanje riješi na taj način.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Naravno, časni Sude, pokušat
16 ćemo to učiniti. No mogao bih već sada predvidjeti da ćemo postići
17 najvjerojatnije sporazum u vezi sa svjedocima 16, 17 i 18, a možda i u
18 vezi s 28 i 74, no mislim da će biti teže postići sporazum u vezi sa
19 svjedokom 64. Ja ću svakako razgovarati s odvjetnikom Obrane s tim u
20 vezi.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja Vam zahvaljujem i bili
22 bismo vam zahvalni na svakom sporazumu koji biste mogli postići.

23 Još jedna stvar koja nije neriješeno pitanje, ali to je pitanje
24 koje se pojavilo i tiče se rasporeda suđenja. Kada pogledamo raspored
25
26
27
28
29
30

1 Suda i rada Suda, čini se da su još dva dana dodijeljena za rad ovom
2 Vijeću, ovom predmetu, a to su 30. i 31. mart. Da li se tužitelj protivi
3 da tada zasjedamo?

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Ne, časni Sude, nikako.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, zahvaljujem. Molim
6 sada Obranu. Da li bi i Obrana bila spremna zasjedati tog dana, dakle
7 30. i 31. marta?

8 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zahvaljujem. Time smo riješili
10 još otvorena pitanja i molim da sada pređemo na uvodnu riječ.

11 Gospodine Whiting, izvolite, imate riječ.

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Zahvaljujem, časni Sude.

13 Uz dopuštenje Suda. Krajem 1980-ih godina, bivša Jugoslavija -
14 tada poznata pod imenom Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija
15 ili SFRJ - sastojala se od šest republika i dvije autonomne pokrajine,
16 koje su se počele raspadati. Neke od republika, i to osobito Republike
17 Slovenija i Hrvatska, počele su tražiti neovisnost. Međutim, jedna
18 skupina srpskih vođa u bivšoj Jugoslaviji - uključujući optuženog Milana
19 Martića - imali su sasvim različitu ideju, ne ideju autonomnih ili
20 neovisnih republika, nego ideju jedinstvene srpske države. Države za sve
21 Srbe, koja će prelaziti preko granica republika kako bi objedinila sva
22 područja u bivšoj Jugoslaviji gdje su Srbi bili u većini, ili gdje su u
23 znatnoj mjeri predstavljali stanovništvo, ili područja na koja su oni
24 polagali povijesno pravo.

25

26

27

28

29

30

1 Srpske vođe koji su imali tu ideju htjeli su prvenstveno izvući
2 dijelove koji su pripadali Srbima iz Republike Hrvatske i Bosne i
3 Hercegovine, kako bi ih pridružili Srbiji i Crnoj Gori i stvorili
4 jedinstvenu srpsku državu. Taj cilj jedinstvene srpske države nazivao se
5 različitim imenima: velika Srbija, povećana Srbija, ili država za sve
6 Srbe.

7 Ovaj predmet bavi se ratnim zločinima i zločinima protiv
8 čovječnosti koje je počinio optuženi Milan Martić kada je on i drugi
9 pokušavao primijeniti, ostvariti tu ideju i stvoriti izdvojenu srpsku
10 državu u Hrvatskoj koja će postati dijelom te države za sve Srbe.
11 Planirano područje te srpske države obuhvaćalo je ono što se poznaje kao
12 srpska autonomna regija Krajina u Hrvatskoj, a to je područje u
13 Hrvatskoj uz granicu sa Bosnom i Hercegovinom, u kojoj se nalazi Knin,
14 kao najveći grad.

15 Ja bih sada zamolio da pogledamo na ekrane kompjutora, gdje ćemo
16 imati, putem programa *Sanction*, kartu Hrvatske. Molim Vijeće da pritisne
17 odgovarajući gumb. Možemo vidjeti granicu.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, upravo smo to pronašli.

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja Vam zahvaljujem.

20 Dakle, ovo je karta Hrvatske i sa desne strane možete vidjeti, s
21 obje strane strjelice, granicu Bosne i Hercegovine i Hrvatske.
22 Oprostite, da li je Sud izgubio sliku na ekranu kompjutora?

1 Ne znam da li je problem u tehničkoj službi. Da li je slika ponovno na
2 ekranu? U redu.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, nažalost i na našem
4 ekranu... A, evo ga, stigla je.

5 G. WHITING: [simultani prijevod] Dakle, pokušat ću ponovno. Ovo
6 je karta Hrvatske, i možemo vidjeti granicu Hrvatske s Bosnom i
7 Hercegovinom i to na obje strane od ove crvene strjelice, i upravo uz tu
8 granicu nalazi se regija Krajine u Hrvatskoj. A ta strjelica, koju ćemo
9 sada povećati, pokazuje na Knin. Ova karta i druge karte bit će
10 predočene Vijeću i predložene na usvajanje.

11 Iako su Srbi predstavljali manjinu stanovništva u Hrvatskoj kao
12 takvoj, u području Krajine u Hrvatskoj oni su predstavljali većinu. Na
13 idućoj karti, koju će Vam sada pokazati, možemo vidjeti različite
14 etničke skupine u Hrvatskoj 1991. i podaci se temelje na popisu
15 stanovništva iz te godine. Možemo vidjeti ovu ružičastu boju - evo, sada
16 ćemo to i zaokružiti - uz granicu sa Bosnom i Hercegovinom, tu se
17 pokazuje dio teritorija gdje su u većini bili Srbi, a to je upravo
18 područje Krajine, dok je plavom bojom označeno područje gdje su u većini
19 bili Hrvati u Hrvatskoj.

20 Predmet protiv ovog optuženog je u principu jednostavan i
21 izravan. Dokazi će pokazati da su optuženi i drugi imali zajednički
22 kažnjivi cilj, koji je uspješno ostvarivan cijeli niz godina, a taj cilj
23 je bio da se ta planirana srpska država u Hrvatskoj oslobodi Hrvata i
24 svih drugih nesrba koji su tamo živjeli. Oni su željeli stvoriti
25 homogenu srpsku državu putem kampanje progona koja se često naziva

26

27

28

29

30

1 etničkim čišćenjem.

2 Hrvati i drugi civili nesrbi postali su neprijatelj. Na području
3 planirane srpske države gdje su postojali, gdje su živjeli, Hrvati i
4 drugi nesrbi pretvorili su se u cilj i to tako što se njima zabranjivalo
5 slobodno kretanje, bili su prisilno premješteni, zatvarani, mučeni i
6 ubijani, kako bi ih se protjeralo. Njihova imovina je pljačkana i
7 razarana kako nikada ne bi imali doma u koji bi se mogli ponovno
8 vratiti.

9 U ovoj uvodnoj riječi, ja ću dati pregled dokaza koje tužitelj
10 ima namjeru dokazati u ovom predmetu. Neću se baviti svim dokaznim
11 materijalom, niti ću pokušati govoriti o svim aspektima optužbe protiv
12 ovog optuženog, to je učinjeno u već više pisanih podnesaka. Cilj ove
13 uvodne riječi jest da se dâ nacrt predmeta Vijeću. Tijekom ovog
14 izlaganja ja ću pokazati neke dokazne materijale, uključujući i video
15 snimke, za koje se sve očekuje da će biti uvršteni u spis tijekom
16 suđenja.

17 Priča u ovom predmetu započinje u januaru 1990. U to vrijeme,
18 srpski vođe i mediji, uključujući i ovog optuženog, već su činili prve
19 korake ka etničkom sukobu i etničkom odvajanju, prikazujući većinsko
20 hrvatsko stanovništvo u Hrvatskoj kao prijetnju, kao opasnost za srpsko
21 manjinsko stanovništvo u Hrvatskoj, time budeći strah u srpskom
22 stanovništvu. Naravno, često je upravo strah taj koji jednoj etničkoj
23 skupini omogućava da drugu etničku skupinu - u ovom slučaju susjede - da
24 ih vidi kao neprijatelja.

25 Nema nikakve sumnje da su na drugoj strani postojali također
26 incidenti na etničkim osnovama, koje su činili Hrvati protiv Srba. Osim
27 toga, postojala je određena neosjetljivost na strani hrvatskih vođa

28

29

30

1 u odnosu na zabrinutost u srpskom stanovništvu, osobito kada su se
2 ponovno izvukli mnogi simboli iz hrvatske prošlosti, koje je srpsko
3 stanovništvo dovodilo u vezu sa hrvatskim fašističkim režimom iz Drugog
4 svjetskog rata. Možda odmah ovdje treba jasno reći kakav je stav
5 tužitelja u vezi sa sukobom u Hrvatskoj. Naš je stav da taj sukob - kao
6 gotovo i svaki sukob - nije jednostran. Određeni događaji na strani
7 Hrvata bez sumnje su doprinijeli u određenim trenucima podizanju
8 napetosti i etničkom sukobu.

9 Međutim, u pravnom i činjeničnom smislu, ništa što se dogodilo sa
10 hrvatske strane u bilo kojem trenutku u ovoj priči ne može opravdati
11 krivična djela za koje se tuži u ovoj optužnici.

12 Dokazi će pokazati da su srpski vođe - uključujući i ovog
13 optuženog - iskorištavali napetost i potpirivali vatru straha među
14 srpskim stanovništvom, tvrdeći čak da se srpskom stanovništvu prijeti
15 predstojećim genocidom koji će izvršiti hrvatska većina.

16 Ti srpski vođe sijali su strah među srpskim stanovništvom kako bi
17 stvorili uvjete za izdvojeno, homogenu srpsku državu. U februaru 1990,
18 Srbi u Hrvatskoj osnovali su političku stranku koja će predstavljati
19 njihove interese, Srpsku demokratsku stranku, poznatu kao SDS. Platforma
20 SDS-a govorila je o svim problemima koje su Srbi imali u Hrvatskoj i
21 ponovno se pozivala na strah od genocida. U platformi se, između
22 ostalog, govorilo i sljedeće, citiram: "Mi ćemo se truditi za
23 administrativnu podjelu Hrvatske na regije i općine koje će odražavati
24 na ispravniji način etničku strukturu područja na kojem mi živimo."
25 Drugim riječima, ponovno iscrtati regionalne i općinske granice,

1 koje su u Hrvatskoj već postojale, i to ovaj puta po etničkim granicama.
2 Stranka SDS nadalje se zalagala za autonomiju teritorija u
3 Hrvatskoj sa, i ponovno citiram, "specijalnim etničkim sastavom". Dakle,
4 od samog početka SDS je prihvatila i strah, pozivajući se na strah od
5 genocida, i etničko razdvajanje.

6 1990. optuženi Milan Martić bio je policijski inspektor u Kninu u
7 Hrvatskoj, i to u samom srcu područja na kojem su Srbi u Hrvatskoj
8 činili većinu. Nekoliko riječi o strukturi i terminologiji.

9 U republikama bivše Jugoslavije, policija koja - za razliku od
10 vojske bivše Jugoslavije - je bila organizirana na republičkom nivou,
11 vršila je dvije funkcije: uobičajene političke /?policijske/ funkcije
12 očuvanja civilnog poretka i funkcije očuvanja državne sigurnosti. 1990.
13 policijske snage u Hrvatskoj bile su etnički miješane i sastojale su se
14 i od Hrvata i od Srba. Nad policijom bilo je Ministarstvo unutarnjih
15 poslova i često se i policiju i Ministarstvo unutarnjih poslova naziva
16 MUP. Dakle, mi ćemo čuti kako se govori općenito o MUP-u, o djelatnicima
17 MUP-a, o stanicama MUP-a.

18 Katkada spominjat će se i SUP, ili S-U-P. Time se jednostavno
19 misli na regionalne urede MUP-a. S tim u vezi, katkad ćemo čuti izraze
20 kao "ured SUP-a" ili "djelatnici SUP-a".

21 Vraćam se natrag u priču. Početkom 1990., u svojstvu policijskog
22 inspektora u Kninu, optuženi Milan Martić pridružio se osnivaču SDS-a
23 Jovanu Raškoviću i počeo promovirati etničko razdvajanje i strah od
24 genocida od strane Hrvata.

25 Martić je u to vrijeme počeo organizirati srpske policijske
26
27
28
29
30

1 snage, kao izdvojene snage u okviru hrvatske policije. U jednom
2 intervjuu iz 1994., optuženi Milan Martić, govoreći o tom razdoblju,
3 rekao je: "U to vrijeme, ja sam djelovao na tome da probudim patriotsku
4 svijest kod Srba, govoreći da Hrvatska priprema novi genocid protiv
5 Srba."

6 Vratimo se na razvoj srpskih političkih struktura u Hrvatskoj.
7 Kao što sam kazao, u januaru 1990. Srpska demokratska stranka - SDS je
8 osnovana. U aprilu i maju 1990. prvi višepartijski izbori su održani u
9 Hrvatskoj. SDS je pobijedila u četiri općine, koje se sada vide ovdje na
10 karti, na ekranu. Molim Vas da pritisnete odgovarajući gumb. Možete
11 vidjeti te četiri općine, koje se nalaze u samom srcu tog namjeravanog
12 srpskog entiteta u Hrvatskoj. Dakle, to su Knin, Gračac, Donji Lapac i
13 Benkovac.

14 Predsjednik stranke SDS... One su, dakle, označene zelenom bojom na
15 karti. Predsjednik stranke SDS u općini Knin i predsjednik općine Knin
16 bio je čovjek po imenu Milan Babić, važna osoba o ovoj priči, koja će
17 tijekom 1990. i 1991. postati najviši politički vođa izdvojenog srpskog
18 političkog entiteta u hrvatskoj Krajini, koja je prvo bila poznata kao
19 Srpska Autonomna Oblast Krajina ili SAO Krajina, a kasnije je postala
20 poznata pod nazivom Republika Srpska Krajina ili RSK, nakon što se
21 spojila sa druge dvije srpske autonomne oblasti u Hrvatskoj.

22 Babić je stoga bio politički pandan Milanu Martiću. Babić je
23 postao predsjednik te planirane srpske države u hrvatskoj Krajini, dok
24 je Martić postao zapovjednikom oružanih snaga u Krajini.

1   Martić i njegovi sljedbenici u policiji odbacili su nove uniforme
2   u hrvatskoj policiji, za koje je Martić rekao da su simbol hrvatske
3   fašističke države iz Drugog svjetskog rata. I, u julu 1990., on i rulja
4   neposlušnih srpskih policajaca suočili su se sa hrvatskim ministrom
5   unutarnjih poslova, koji je bio najvrhovniji šef Martića u vladi, i koji
6   je došao u Knin sa svojim pomoćnicima kako bi pokušao smiriti rastuće
7   nemire.

8   Optuženi se kasnije hvalisao time koliko je uplašio ministra
9   unutarnjih poslova i njegove pomoćnike, tom prilikom, i kako su oni čak
10   tražili Martićevu zaštitu kako bi sigurno mogli napustiti područje
11   Knina.

12   Kako je Martić počeo organizirati srpske policajce u Krajini, on
13   to nije činio sam. Naprotiv, on je imao kritičnu pomoć i podršku iz
14   Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije, ili onoga što se naziva MUP
15   Srbije. Ta pomoć i podrška dolazila je putem dvije najvažnije osobe u
16   tom ministarstvu, Jovice Stanišića i Frenkija Simatovića, koji su i
17   jedan i drugi bili na rukovodećim položajima u srpskom MUP-u i protiv
18   kijih se pred ovim Sudom također vodi predmet, i to upravo zbog
19   krivičnih djela zbog kojih je optužen i ovaj optuženi.

20   Stanišić i Simatovic, koji su sami sa druge strane bili pod
21   kontrolom Slobodana Miloševića u Srbiji, pružali su ključnu podršku
22   Martiću i srpskoj policiji u Hrvatskoj, u Krajini, i to putem uputstava,
23   financijske podrške i oružja.

24   Tijekom cijelog predmetnog razdoblja, Martić, njegovi drugovi u
25   srpskom MUP-u i Milošević opisivat će se katkada kao paralelna
26   struktura. Iako je Martić obnašao položaj i funkcije na razini lokalnih
27   srpskih političkih, policijskih i vojnih struktura u hrvatskoj Krajini,
28   on je bio lojalan i odgovarao je srpskim vođama u Srbiji, koji su s njim

1 dijelili zajednički cilj izdvojene države za sve Srbe.

2 Tijekom vremena, lojalnost optuženog Martića tim srpskim vođama
3 izvan hrvatske Krajine postala je jača od veza sa političkim figurama u
4 samoj Krajini, uključujući i Milana Babića. Također, kao što ćemo
5 vidjeti, Martić je dobio podršku ne samo srpskog MUP-a i srpskih
6 političkih figura u Srbiji, nego i jugoslavenske vojske, poznate kao
7 JNA, koja je u augustu 1991. završila sa svojim položajem neutralnosti i
8 ušla u rat u Hrvatskoj na strani srpskih snaga.

9 No, srljamo unaprijed, idemo se vratiti na 1990., na trenutak
10 gdje možemo vidjeti dva razvoja koji se miješaju i isprepliću i koji su
11 od ključne važnosti za ovaj predmet. Kao prvo, kao što smo već vidjeli,
12 Srbi u Hrvatskoj počeli su se organizirati u Krajini u izdvojenu
13 političku i zemljopisnu strukturu. Taj pokret, koji je započeo s
14 aspiracijama SDS-a - dakle, srpske političke stranke početkom 1990. -
15 vrlo brzo je doveo do stvaranja različitih političkih struktura u
16 Krajini koje su trebale poslužiti kao izdvojena vlast za Srbe u
17 Hrvatskoj. Krajem 1990., dakle manje od godinu dana kasnije, Srbi u
18 hrvatskoj Krajini su zapravo stvorili izdvojenu političku i zemljopisnu
19 strukturu, koja se sastojala od srpskih općina i sela u Krajini. Taj
20 entitet će, na ovaj ili onaj način, postojati do augusta 1995., no
21 nikada nije bio priznat kao izdvojena država, nikada ga kao takvog nije
22 priznala međunarodna zajednica. Zbog tog razloga mi ćemo čuti da se o
23 tome govori kao o takozvanoj Srpskoj Autonomnoj Oblasti Krajini, ili SAO
24 Krajini, i o takozvanoj Republici Srpskoj Krajini, ili RSK, koja je
25 stvorena, kao što sam već ranije rekao, kombinacijom SAO Krajine sa

26

27

28

29

30

1 druge dvije srpske autonomne oblasti u Hrvatskoj, i to SAO Zapadna
2 Slavonija i SAO Istočna Slavonija, Baranja i zapadni Srem. O tome ćemo
3 nešto više reći kasnije.

4 Drugi razvoj do kojeg je došlo 1990. - dakle, prvi razvoj bio je
5 politički - a ovaj drugi 1990. bio je stvaranje, pod rukovodstvom Milana
6 Martića, dakle optuženog, srpskih policijskih snaga u hrvatskoj Krajini
7 koje će djelovati kao oružane snage u toj srpskoj političkoj i
8 zemljopisnoj strukturi. Krajem 1990. te snage već su bile dobro
9 organizirane i bile su pod zapovjedništvom optuženog Milana Martića.
10 Snage su bile poznate pod različitim nazivima, kao: "Martićeve
11 policija", "Martićeve milicija", "Martićevci", dakle Martićevi ljudi,
12 ili "milicija SAO Krajine". U ovim snagama su bili srpski policajci koji
13 su bili odani Martiću i druge snage koje su postojale u Krajini i koje
14 su ga podržavale.

15 Vratimo se sada na političku stranu događaja u SAO Krajini 1990.
16 godine. Zadržimo se na trenutak na onim koracima do kojih je došlo 1990.
17 godine, koji su doveli do zasebne srpske političke strukture u Krajini.

18 Ja sam već govorio o izborima u kojima je SDS osvojio većinu u
19 četiri opštine. U junu 1990. godine, Milan Babić i ostali uspostavili su
20 ono što su nazvali "Zajednicom srpskih opština severne Dalmacije i
21 Like". To je bio prvi formalni korak ka stvaranju odvojenog srpskog
22 političkog i geografskog entiteta. Severna Dalmacija i Lika su područja
23 unutar Hrvatske i, kao što se to vidi na ovoj karti koju sada možete
24 videti na programu *Sanction*, Zajednica srpskih opština severne Dalmacije
25
26
27
28
29
30

1 i Like uključivala je opštine: Knin, Benkovac, Gračac i Donji Lapac - to
2 su one četiri opštine gde je SDS imao većinu - plus opštine Obrovac i
3 Titova Korenica.

4 U julu 1990. godine održano je zasedanje srpske skupštine u gradu
5 Srb, gradu koji se nalazi u opštini Donji Lapac. To ćete sada videti na
6 karti na programu *Sanction*, vidite tu Knin i severno od Knina je
7 pokazano crvenom strelicom to mesto, taj grad zvani Srb, gde je održana
8 sednica srpske skupštine u julu 1990. godine.

9 Ovoj skupštini je prisustvovalo otprilike 100.000 Srba, većinom
10 hrvatskih Srba, uključujući i članove SDS-a, zatim predsednike srpskih
11 opština, srpske poslanike u parlamentu Republike Hrvatske, te
12 predstavnike Srpske pravoslavne crkve.

13 Sada ću vam pokazati nekoliko fotografija na kojima se vidi taj
14 miting, to okupljanje, a na narednoj fotografiji vi ćete videti Milana
15 Babića koji se obraća tom srpskom saboru.

16 Ovaj sabor je usvojio takozvanu deklaraciju o suverenitetu i
17 autonomiji srpskog naroda. To je zapravo predstavljalo dodatni korak na
18 putu ka stvaranju odvojene srpske države u Hrvatskoj. Proglašeno je da
19 srpski narod predstavlja suvereni narod unutar Hrvatske i tada je
20 uspostavljena i srpska Skupština, kao predstavničko telo srpskog naroda,
21 i Srpsko nacionalno veće koje je trebalo da deluje kao izvršni organ. I,
22 naposljetku, ovom deklaracijom je navedeno da, ako Hrvatska ostane unutar
23 Jugoslavije, da će Srbi u Hrvatskoj onda tražiti da dobiju kulturnu
24 autonomiju. Ali, ako Jugoslavija postane konfederacija nezavisnih
25 republika, da će u tom slučaju Srbi tražiti i političku i teritorijalnu
26
27
28
29
30

1 autonomiju. To su bili dodatni koraci na putu ka stvaranju odvojene
2 srpske države unutar Hrvatske.

3 Kada se Srpsko nacionalno veće sastalo u avgustu 1990. godine,
4 sazvan je referendum koji je trebalo da se održi među Srbima, po pitanju
5 autonomije za Srbe u Hrvatskoj; 99,7% glasača je podržalo autonomiju.
6 No, značaj ovog referenduma iz avgusta 1990. je u nečemu drugom. Ovaj
7 referendum je ujedinio dve struje koje su se na neki način odvojeno
8 razvijale u to vreme. S jedne strane, odvojeni srpski politički i
9 geografski entitet koji je uspostavio Milan Babić, zajedno sa drugim
10 srpskim rukovodiocima, i srpske policijske snage pod kontrolom optuženog
11 Milana Martića.

12 To se desilo zato što je 17. avgusta 1990. godine hrvatska Vlada
13 saopštila, odnosno proglasila ovaj referendum protivzakonitim i zato što
14 je hrvatska policija počela da preduzima akcije kako bi sprečila
15 održavanje ovog referenduma. Srpske policijske snage pod Martićevom
16 komandom su reagovale, zaplenile oružje rezervnih policijskih snaga i
17 podelile ga Srbima. Kao što je Martić nešto kasnije u jednom intervjuu
18 rekao: "Postarali smo se da milicijsko naoružanje ne damo Hrvatima.
19 Lično sam milicajcima naredio da ponesu sve duge cevi, a da se ostatak
20 oružja danonoćno čuva."

21 Srbi su takođe podigli barikade u Kninu i u drugim mestima.
22 Barikade su podigli pod Martićevom komandom, kako bi sprečili hrvatske
23 vlasti da uđu u ta područja. Ovo je bilo poznato pod nazivom "balvan
24 revolucija", i to ime je ovaj događaj dobio zbog balvana koji su
25 korišteni za podizanje barikada.

26 Ovaj događaj je utvrdio ulogu optuženog Martića kao vođe srpske

1 policije u Hrvatskoj. Ovaj događaj je takođe pokazao da je srpska
2 policija pod Marićevom komandom spremna da se digne na oružje i da se
3 bori za odvojenu srpsku političku i geografsku državu u stvaranju.

4 Tada Martić više uopšte nije smatrao da je odgovoran pred
5 hrvatskom Vladom. Pogledajte ga kako razgovara sa jednim novinarom,
6 nekoliko nedjelja nakon što je počela ta "balvan revolucija" i
7 saslušajte šta on kaže o hrvatskoj Vladi. Ovaj video snimak će biti
8 pušten na programu *Sanction*, a transkript onoga što se čuje, onoga što
9 optuženi kaže, će biti na dnu video snimka i sinhronizovan sa samim
10 snimkom.

11 [Gleda se videosnimka]

12 G. WHITING: [simultani prijevod] U avgustu 1992. godine, u vreme
13 ove "balvan revolucije", u vreme kada je on utvrdio svoju kontrolu nad
14 "Martićevom policijom", Martić je pokušao dobiti još veću podršku od
15 Srbije. On je uputio poruku srpskom rukovodstvu u Srbiji, uključujući i
16 Slobodana Miloševića, da je Srbima u Hrvatskoj potrebno ili više oružja
17 ili podrška vojske Jugoslavije, odnosno, Jugoslavenske narodne armije -
18 JNA.

19 Kao što sam već ranije rekao, JNA je u to vreme tvrdila, bar
20 zvanično, da zauzima neutralan stav između dve sukobljene strane u
21 Hrvatskoj i da interveniše samo kao tampon između dweju strana.

22 No, nakon avgusta 1990. godine - tj. do kraja 1990. godine i
23 tokom prve polovine 1991. godine - Martić i njegova policija pokušali su
24 da uvuku JNA u sukob na stranu Srba, izazivajući sukobe sa hrvatskom
25
26
27
28
29
30

1 Vladom.

2 Pređimo, dakle, sada na kraj 1990. godine. U decembru mesecu
3 došlo je do dalje formalizacije izdvojene srpske političke strukture u
4 Hrvatskoj. Zajednica opština Severne Dalmacije i Like pretvorena je u
5 entitet zvan Srpska Autonomna Oblast Krajina, odnosno SAO Krajina, koja
6 je uključivala sve opštine koje su već bile u Zajednici opština Severne
7 Dalmacije i Like, kao i druge srpske opštine i druga srpska sela u
8 području Krajine koja su želela da se priključe Oblasti. Ovaj entitet je
9 postojao tokom rata, u jesen 1991. godine, kada je počinjeno dosta
10 krivičnih dela za koja se tereti u ovoj optužnici.

11 Na ekranu sada vidite kartu opština i područja koja su ulazila u
12 sastav takozvane SAO Krajine u aprilu 1991. godine. One su označene
13 zelenom bojom.

14 Područje SAO Krajine povećalo se, delimično putem borbi i sukoba
15 do kraja 1991. godine, i ova karta koju sada vidite pokazuje te
16 proširene zone koje su bile pod kontrolom SAO Krajine do kraja 1990.
17 godine. Ovde, dakle, ovom crvenom bojom su označene zone pod kontrolom
18 SAO Krajine do kraja 1991. godine, a ove ostale srpske autonomne oblasti
19 su ovde, o njima ću nešto kasnije govoriti. Ali, znači, SAO Krajina je
20 ovo što je označeno crvenom bojom.

21 SAO Krajina, koja je uspostavljena u decembru 1990. godine, imala
22 je i Skupštinu i Izvršno veće. Milan Babić je postao predsednik Izvršnog
23 veća SAO Krajine, a 4. januara 1991. godine Milan Martić je postavljen
24 na položaj ministra unutrašnjih poslova SAO Krajine, sa punom kontrolom
25 nad "Martićevom policijom". Dana 1. aprila 1991. godine Izvršno veće SAO
26 Krajine donelo je odluku o prisajedinjenju SAO Krajine Republici Srbiji,

27

28

29

30

1 što je bio još jedan korak ka objedinjavanju srpskih područja bivše
2 Jugoslavije u jedinstvenu srpsku državu. Izvršno veće je takođe
3 proglasilo Ustav i zakone Srbije i Jugoslavije zakonima koji će se
4 primenjivati u SAO Krajini umesto zakona Republike Hrvatske.

5 U maju 1991. godine održan je još jedan referendum u srpskim
6 područjima u Hrvatskoj, i to po pitanju da li SAO Krajina treba da
7 ostane sa Srbijom i Crnom Gorom unutar Jugoslavije. Ovaj referendum je
8 održan u srpskim područjima u SAO Krajini i glasači su se potvrdno
9 izjasnili, njih 99,8%. U isto vreme i Republika Hrvatska je krenula
10 putem nezavisnosti od bivše Jugoslavije. U maju 1991. godine održan je
11 referendum o nezavisnosti u Hrvatskoj, ali ga je SAO Krajina bojkotovala.
12 No, glasači su se potvrdno izjasnili, njih 94%.

13 25. juna 1991. godine Hrvatska je proglasila nezavisnost, no u
14 sporazumu sa Evropskom zajednicom Hrvatska se složila da odloži stupanje
15 na snagu nezavisnosti do oktobra 1991. godine.

16 Unutar SAO Krajine, položaj Martića je postao još značajniji, i
17 dana 29. maja 1991. godine Skupština ga je postavila za ministra odbrane
18 SAO Krajine. Na položaj ministra unutrašnjih poslova stavljena je osoba
19 koja je bila umerenijih opredeljenja. Martić se opirao ovoj odluci, i
20 mesec dana kasnije ponovo se vratio na svoj položaj ministra unutrašnjih
21 poslova. Tokom ovog celokupnog perioda i nakon toga, optuženi Martić -
22 dakle, dok god je bio na položaju ministra odbrane i nakon što je vraćen
23 na položaj ministra unutrašnjih poslova - on je imao punu kontrolu nad
24 "Martićevom policijom", odnosno policijom SAO Krajine.

1 U to isto vreme, došlo je do izvesnog rivaliteta između dva glavna
2 srpska rukovodioca u Krajini, između Milana Babića i Milana Martića.
3 Iako su njih dvojica delili dosta, imali zajedničke ciljeve za Srbe u
4 Hrvatskoj, međusobno su se borili za vlast.

5 No, dokazi će pokazati da Babić nikada nije uspeo ozbiljno
6 dovesti u pitanje Martićevu kontrolu nad oružanim srpskim snagama u
7 Hrvatskoj. Babićeva uloga je ostala većinski političke prirode. U leto
8 1991. godine Babić je pokušao da uspostavi kontrolu nad srpskim
9 pripadnicima Teritorijalne odbrane u Krajini.

10 A sada ću nešto više reći o tome kakve su funkcije i uloga
11 Teritorijalne odbrane u bivšoj Jugoslaviji. Pored vojske, JNA, postojala
12 je i takozvana Teritorijalna odbrana, koja se često naziva TO, i ona je
13 delovala više na lokalnom nivou unutar republika. U Teritorijalnu
14 odbranu su obično ulazile starije osobe i njima su često komandovali
15 penzionisani oficiri JNA. U mirnodopskom periodu Teritorijalna odbrana
16 je bila pod komandom predsednika republike, a u doba rata Teritorijalnom
17 odbranom komanduje JNA. U Hrvatskoj je stoga Teritorijalna odbrana bila
18 pod kontrolom hrvatske Vlade, normalno, osim u ratno doba, kada ona
19 potpada pod komandu JNA.

20 Kada je u Hrvatskoj stvorena SAO Krajina, radilo se na tome da se
21 jedinice Teritorijalne odbrane koje su postojale na teritoriji SAO
22 Krajine stave pod srpsku kontrolu i, kao što sam već ranije rekao, u
23 leto 1991. godine Milan Babić, kao predsednik SAO Krajine, pokušao je da
24 uspostavi kontrolu nad ovim jedinicama srpske Teritorijalne odbrane i da
25
26
27
28
29
30

1 uspostavi komandnu strukturu preko koje će njima rukovoditi. No, ovaj
2 pokušaj je bio bezuspešan. Kao prvo, Srbi koji su hteli da se dignu na
3 oružje u SAO Krajini već su se najvećim delom priključili ili JNA ili
4 "Martićevoj policiji", tako da je u mnogim delovima SAO Krajine
5 Teritorijalna odbrana postojala samo na papiru.

6 Kao drugo, sâm Martić je pokušavao da uspostavi kontrolu nad
7 Teritorijalnom odbranom. U avgustu 1991. godine Milošević je izvršio
8 pritisak na Babića da Martića postavi za zamenika komandanta
9 Teritorijalne odbrane u SAO Krajini, a pri tome su neke jedinice
10 Teritorijalne odbrane bile odane samo Martiću. Dokazi će pokazati da je,
11 na kraju krajeva, Martić bio taj koji je imao veću kontrolu nad
12 Teritorijalnom odbranom nego Babić.

13 Tokom vojnih operacija, poput onih koje su se desile u jesen 1991.
14 godine, Teritorijalna odbrana, odnosno jedinice Teritorijalne odbrane
15 bile su podređene JNA i, kao što ćemo to videti za koji čas, u avgustu
16 1991. godine - znači, pred samo izbijanje rata - JNA i "Martićeve
17 policija" bile su u potpunom skladu.

18 Ja sam nešto ranije rekao da su krajem 1990. i početkom 1991.
19 godine Martić i njegova policija pokušavali da izazovu sukobe sa
20 hrvatskom Vladom kako bi uvukli JNA u sukob na stranu Srba. U martu 1991.
21 godine, na primer, "Martićeve policija" je zauzela nacionalni park
22 Plitvice. Mesto gde se taj park nalazi vidi se sada na ovoj karti.

23 Ovo mesto je vrlo značajno turistička atrakcija u opštini
24 Korenica, to je jedna od opština koja se priključila SAO Krajini.

1 Evo, ovo je sada kadrirano, možete bolje videti na karti gde se nalazi;
2 znači, severno od Korenice, odnosno u severnom delu opštine Korenica.
3 Došlo je do borbi između pripadnika hrvatskog MUP-a - znači, govorimo o
4 martu 1991. godine - između pripadnika hrvatskog MUP-a i "Martićeve
5 policije" i nastradao je po jedan policajac sa svake strane. JNA se tada
6 umešala u ovaj sukob i naložila prekid vatre.

7 Došlo je do sličnih sukoba tokom prvih meseci 1991. godine.

8 Pored toga, hrvatski civili su bili izloženi napadima u SAO
9 Krajini. U aprilu 1991. godine jedan hrvatski restoran blizu Knina je
10 dignut u vazduh. Martić je bio zadužen za policiju SAO Krajine, ali
11 novinski izveštaj koji ćemo vam sada pokazati pokazuje kakav je bio
12 njegov stav prema napadima na hrvatske civile u to vreme. Mi ćemo sada
13 pokazati taj snimak na programu *Sanction*, a transkript će sinhronizovano
14 ići uz snimak.

15 [Gleda se videosnimka]

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Iz ovog novinskog izveštaja vidi
17 se da je Martić izjavio da, pošto se policija usredsređuje na čuvanje
18 granica SAO Krajine, da ona nema vremena da se bavi istragama o
19 zločinima počinjenim nad hrvatskim civilima.

20 Do pravog preokreta u ovom sukobu došlo je u avgustu 1991. godine.
21 Kao što to možete videti, na karti koja je sada prikazana na programu
22 *Sanction*, Kijevo - označićemo ga crvenom strelicom - je selo koje se
23 nalazi južno od Knina. U to vreme Kijevo je bilo hrvatsko selo i ono se
24 nalazilo između Knina - koji je bio sa severne strane - i nekoliko
25 srpskih sela, koja su bila južno od Kijeva. Optuženi Martić je u avgustu
26 1991. godine hteo da zauzme ovo selo i hrvatskim vlastima je uputio

1 ultimatium da se napusti policijska stanica u Kijevu, i upozorio da će
2 inače civilno stanovništvo u Kijevu biti napadnuto. Tada se desilo ono
3 što je značajno za ovaj događaj.

4 JNA je odustala od svoje zvanične politike neutralnosti i
5 otvoreno stala na srpsku stranu u ovom sukobu. Nakon što je Martićev
6 ultimatium istekao, snage JNA, pripadnici "Martićeve policije" i lokalna
7 jedinica srpske Teritorijalne odbrane, svi pod jedinstvenom komandom JNA,
8 napali su, zauzeli i očistili Kijevo od svih Hrvata koji su tamo živeli.
9 U intervjuu koji je dao 1994. godine, optuženi Martić je vrlo otvoreno
10 govorio o tom napadu na Kijevo, o saradnji njegovih snaga sa JNA i o
11 Babićevom protivljenju ovom napadu. Martić je izjavio, citiram: "Babić
12 je mislio da se pitanje Kijeva može rešiti na neki drugi način. On je
13 čak izdao saopštenje u kojem je rekao da se Kijevo ne treba napasti.
14 Međutim, moj stav je prevladao i, u saradnji sa JNA, učinili smo ono što
15 sam ja hteo. Obezbedili smo pešadiju, policajce i civile, a JNA je dala
16 logistiku. Osvojili smo Kijevo." U tom intervjuu Martić je takođe
17 izjavio: "Da budem iskren, izgledali smo jači od Hrvata, oni su bežali.
18 Nismo se brinuli za žrtve, mi smo želeli da oslobodimo naša blokirana
19 sela. Naravno, nekoliko kuća je izgorelo, to je tako kada se u akcijama
20 koristi artiljerija. Mi smo mislili da to neće dugo trajati i bili smo u
21 pravu. I pukovnik Mladić je bio tamo, i bilo mu je veoma drago. To je
22 bio prvi uspeh JNA, jer JNA nije bila baš uspešna u Sloveniji i u
23 Hrvatskoj pre ovog događaja. Radilo se njegovom ličnom uspehu, i meni je
24 bilo drago zbog njega i zbog nas što smo ovaj posao tako dobro obavili."

25 Pukovnik Ratko Mladić, koji je u to vrijeme bio načelnik Štaba 9.
26 korpusa JNA u Kninu, sam je govorio o operaciji.

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li Vas prekinuti? Da li
2 još uvijek citirate?

3 G. WHITING: [simultani prijevod] Ne, završio sam citat time "što
4 je dobro obavljen posao", tim riječima.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To nije ušlo tako u transkript.

6 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja ću svakako se truditi da
7 uvijek to naglasim ubuduće.

8 Dakle, pukovnik Ratko Mladić, koji je u to vrijeme bio načelnik
9 Štaba 9. korpusa JNA u Kninu, i sam je govorio o operaciji u Kijevu
10 tijekom govora na 16. sjednici Skupštine Srpske republike Bosne i
11 Hercegovine održanoj 12. maja 1992. u Banjoj Luci, a na kojoj je bio
12 prisutan i optuženi Milan Martić. Mladić je rekao sljedeće, citiram:
13 "Kninski korpus je bio uspješan, jer pod jedinstvenim zapovjedništvom u
14 zoni Korpusa nalazile su se JNA, Teritorijalna odbrana i 'Martićeve
15 policija', nije li tako, Martiću? I zato jer on i ja - ja sam ga pozvao
16 i rekao mu: 'Daj mi 40 policajaca ovdje u Kijevo' i ti si sudjelovao u
17 borbama, nije li tako, Milane? I mi smo učinili ono što smo planirali."
18 završen citat.

19 General Veljko Kadijević, koji je bio savezni sekretar JNA,
20 kasnije je u knjizi "Moj pogled na raspad" napisao da je krajem ljeta
21 1991. godine zadatak JNA bio, citiram: "Da zaštiti srpski narod u
22 Hrvatskoj na takav način da sve regije u kojima su Srbi činili većinu
23 stanovništva budu u potpunosti oslobođene prisustva Hrvatske vojske
24
25
26
27
28
29
30

1 i hrvatskih vlasti." Završen citat.

2 On je nadalje objasnio da je to postignuto tako što je
3 postignuta, citiram: "Potpuna koordinacija sa srpskim ustanicama u
4 srpskoj Krajini," završen citat.

5 Od augusta 1991. nadalje, kao što se tereti u ovoj optužnici,
6 JNA, optuženi Milan Martić i njegova policija, jedinice srpske
7 Teritorijalne odbrane i neke jedinice srpskih dobrovoljaca napadale su
8 hrvatska sela u SAO Krajini i na njezinim granicama i na taj način
9 sudjelovale u koordiniranoj kampanji progona Hrvata i drugih nesrpskih
10 civila.

11 Cilj je bio očistiti namjeravanu srpsku državu od nesrba.

12 Napadima je često prethodilo granatiranje i blokade. Tipični
13 napad vodila bi JNA, zajedno sa drugim srpskim snagama, uključujući
14 "Martićevu policiju", koja je dolazila nakon toga da bi etnički očistila
15 selo. U vezi s tim napadima, Hrvati i drugi nesrpski civili nasilno su
16 uklanjani iz svojih sela, arbitrarno hapšeni, zatočavani, premlaćivani,
17 mučeni i ubijani.

18 Kulturni i sveti objekti nesrba, kao i privatno vlasništvo koje
19 je pripadalo nesrbima namjerno je uništavano i pljačkano. Ti napadi
20 osobito su bili snažni od augusta 1991., pa sve do januara 1992., kada
21 je primijenjen prekid vatre. Kampanja progona se, međutim, nastavila sve
22 do 1995., i kao rezultat te kampanje etničkog čišćenja gotovo svo
23 nesrpsko stanovništvo SAO Krajine bilo je ili uklonjeno ili ubijeno.

24 Ja neću sa svim pojedinostima opisivati sve napade do kojih je
25
26
27
28
29
30

1 došlo tijekom te kampanje progona. Govoriću o samo nekoliko njih. Dubica,
2 Bačin i Cerovljani, sela su koja su na granici između Hrvatske i Bosne i
3 Hercegovine u hrvatskoj općini Kostajnica. To se sada može vidjeti na
4 karti, gdje se točno nalaze ta sela u Hrvatskoj.

5 1991. u tim selima je živjelo mješovito stanovništvo, iako su
6 Hrvati bili u većini. Prije septembra 1991. došlo je do oružanih sukoba
7 između srpskih i hrvatskih snaga, no, u septembru 1991., hrvatske snage
8 su se povukle i srpske snage - osobito "Martićeva policija" i jedinice
9 srpske Teritorijalne obrane - preuzele su kontrolu nad tim selima.
10 "Martićeva policija" uspostavila je jednu policijsku stanicu u Dubici,
11 dakle, u jednom od tih sela. U septembru 1991. te srpske snage uhapsile
12 su jedan određeni broj hrvatskih civila u tim selima i zatočile ih.
13 Zatočenike se koristilo kao žive štitove i kao detektore za mine, kada
14 su srpske snage pljačkale kuće. Zatočenici su bili premlaćivani i
15 zlostavljani, a nekima je bilo naređeno da nose tijela drugih mrtvih
16 zatočenika. Kuće koje su pripadale Hrvatima u tim selima spaljene su.
17 Dvadesetog oktobra 1991. te srpske snage, uključujući osobito elemente
18 "Martićeve policije", okupile su oko 53 starijih civila iz Dubice i
19 odveli ih u vatrogasnu stanicu. Ako pogledate dob tih civila, u prilogu
20 I optužnici, vidjećete da su mnogi bili stariji od 60 ili 70 godina.
21 Jedna žena imala je 90 godina. Deset od tih civila pušteni su na slobodu,
22 čini se zbog toga što su imali određene veze sa Srbima. No, preostalih
23 43 pogubljeni su idućeg dana zajedno s određenim brojem starijih civila
24 iz Bačina i Cerovljana.

25 Saborsko je jedno selo koje se nalazi u blizini Plitvica, u
26
27
28
29
30

1 općini Ogulin, i to se sada vidi na ekranu.

2 U augustu 1991. to je bilo veliko selo u kojem su praktički
3 isključivo živjeli Hrvati. U blizini nalazila su se sela Poljanak,
4 Lipovača i Vukovići, no ta sela bila su okružena selima pod srpskom
5 kontrolom. Od augusta 1991. srpske snage počele su granatirati Saborsko,
6 tjerajući na taj način mnoge od civila nesrba koji su tamo živjeli.
7 Tijekom idućih mjeseci, "Martićeva policija" i druge srpske snage
8 hapsile su muškarce Hrvate iz Saborskog i drugih hrvatskih sela. Ti
9 muškarci bili su zatočeni i u mnogo slučajeva vrlo okrutno premlaćivani.
10 Krajem oktobra i početkom novembra, Poljanak, Lipovača, Vukovići i na
11 koncu Saborsko, svi su napadnuti od strane srpskih snaga. Hrvatske
12 civile se namjerno masakriralo tijekom tih napada; na primjer, u
13 Vukovićima srpske snage istjerale su osam civila iz jedne kuće, među
14 kojima je bilo i starijih ljudi i žena, postrojili su ih ispred kuće i
15 jednostavno ih pogubili. Tada su ušli u kuću i pogubili jednog čovjeka
16 koji je bio prebolestan da ustane iz kreveta. Dvanaestog novembra 1991.
17 srpske snage pokrenule su jedan opsežan napad na samo Saborsko. Saborsko
18 je prvo napala JNA avionima, koji su izbacivali bombe, a nakon toga su
19 napali srpski vojnici koji su izvlačili civile iz podruma - kamo su se
20 ovi sklonili - odvajali muškarce od žena i pogubili su nekih 20
21 muškaraca. Svi stanovnici Saborskog istjerani su iz sela i sve kuće u
22 selu i katolička crkva potom su spaljeni do temelja.

23 Škabrnja i Nadin dva su sela u dijelu zadarske općine, koja
24 graniči sa općinom Benkovac. Taj dio zadarske općine odvojio se i

25
26
27
28
29
30

1 pridružio SAO Krajini. Ta su sela bila etnički miješana, no ona bila
2 važna strateški jer su se nalazila na cesti koja Zadar povezuje s
3 Benkovcem. Srpske snage počele su granatirati Škabrnju i Nadin, u
4 septembru 1991., i otjerale mnoge civile koji su tamo živjeli. 18. i 19.
5 novembra, Škabrnju i Nadin napale su JNA, "Martićeva policija" i lokalna
6 jedinica Teritorijalne obrane iz Benkovca. Kao i u Saborskom, civile se
7 izvlačilo iz podruma, kamo su se sklonili, i pogubljavalo po kratkom
8 postupku. Sve u svemu, nekih 38 ciila je pogubljeno u Škabrnji, a još
9 sedam u Nadinu. Drugi su uhapšeni i zatočeni tijekom tog napada. Tijekom
10 idućih mjeseci, jos 26 civila srpske su snage pobile u Škabrnji ili u
11 blizini Škabrnje. Rezultat tih napada bio je da su ta, prije miješana
12 sela, sada bila potpuno etnički očišćena od svojih nesrpskih stanovnika.

13 Ovo su samo neki napadi koje su srpske snage izvršile na hrvatska
14 sela i civile, a koji su se odigrali tijekom jesenjih mjeseci 1991. Ti
15 napadi i drugi napadi biće dokazani tijekom suđenja.

16 Ja sam o ovome nešto rekao samo da bih pokazao kakav je bio
17 obrazac etničkog čišćenja. Sela sa hrvatskim stanovništvom stavljena su
18 pod opsadu, blokirana i nakon toga bi bila granatirana. Pojedini Hrvati
19 bi bili uhapšeni i zatočeni. Sela bi bila napadnuta, a preostali
20 hrvatski civili bi bili ili protjerani ili uhapšeni ili ubijani.
21 Hrvatski dijelovi sela bi bili uništeni, kako bi bilo sigurno da se
22 hrvatski civili ne mogu više vratiti. Sve su to radile kombinacija
23 srpskih snaga zajedno sa JNA, "Martićevom policijom" i lokalne jedinice
24 srpske Teritorijalne obrane.

1 Tijekom tog vremena nema nikakve sumnje da je Milan Martić bio
2 zapovjednik "Martićeve policije", i stoga je bio najvažniji zapovjednik
3 srpskih snaga u hrvatskoj Krajini, a Milan Babić bio je najviša
4 politička figura među Srbima u Krajini. Optuženi Martić radio je zajedno
5 s drugim srpskim vođama u Hrvatskoj i Srbiji i sa drugim zapovjednicima
6 srpskih snaga, i to prema zajedničkom cilju da se ostvari etnički
7 homogena srpska država u Hrvatskoj.

8 Časni Sude, stao sam ovdje, jer ne znam kada bi Vijeće htjelo da
9 napravimo pauzu.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ako mislite da je ovo
11 prikladan trenutak, predlažem da sada imamo pauzu i nastavićemo u 10
12 minuta do 16 sati.

13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim da svi ustanu.

14 ... Početak pauze u 15.31h

15 ... Sjednica nastavljena u 15.51h

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Izvolite sjesti.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, izvolite.

18 G. WHITING: [simultani prijevod] Zahvaljujem, časni Sude.

19 Krajem novembra 1991., pregovaralo se o prekidu vatre u Hrvatskoj,
20 a pregovarali su Slobodan Milošević, Franjo Tuđman i general Kadijević
21 iz JNA, pod pokroviteljstvom Cyrusa Vancea, koji je u to vrijeme
22 djelovao kao posebni izaslanik Ujedinjenih naroda. Značajno je, naravno,
23 da je u tim pregovorima o prekidu vatre sudjelovao Milošević, što je još
24 jedan daljnji dokaz o njegovoj povezanosti sa srpskim snagama u
25 Hrvatskoj.

26 Taj sporazum, koji je postao poznat pod imenom "Vanceov plan",
27 formalno je potpisan početkom januara 1992. i njime su uspostavljene
28
29
30

1   takozvane zaštitne zone Ujedinjenih naroda, poznate kao UNPA u Hrvatskoj,
2   a nad njima su kontrolu imale mirovne snage UN-a. U sporazumu govorilo
3   se o povlačenju JNA, o prekidu hrvatske blokade kasarni JNA i o
4   demilitarizaciji srpskih snaga u Hrvatskoj.

5   Međutim, cilj demilitarizacije je izbjegnuto tako što su se srpske
6   snage u Hrvatskoj jednostavno preimenovala u policijske jedinice poznate
7   kao posebne jedinice milicije - PJM - ,koje su zadržale teško oružje
8   uključujući oružje i sredstva koja je iza sebe ostavila JNA prilikom
9   povlačenja.

10   Na početku, Milan Martić se protivio Vanceovom planu, no nakon
11   toga su ga uvjerali da ga prihvati. Međutim, Milan Babić i dalje se
12   protivio Vanceovom planu, bojeći se da će povlačenje JNA iz Hrvatske
13   Srbe ostaviti bez zaštite. Taj Babićev stav doveo ga je u situaciju
14   otvorenog sukoba sa Slobodanom Miloševićem, koji je pregovarao i
15   podupirao taj plan, a taj sukob će tijekom vremena Babića koštati
16   njegovog političkog položaja.

17   U decembru 1991. SAO Krajina pretvorila se još jednom u novi
18   entitet i postala je Republika Srpska Krajina ili RSK. Na početku, Milan
19   Babić je bio predsjednik RSK, a Milan Martić je nastavio obnašati
20   funkciju ministra unutarnjih poslova, odnosno, bio je na čelu svih
21   policijskih snaga. U februaru 1992. dva druga srpska područja koja su
22   sebe organizirala kao srpske autonomne oblasti, dakle, područje zapadne
23   Slavonije i područje istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srema
24   pridružile su se RSK. Na karti koja se sada prikazuje vide se područja
25   koja su potpala pod kontrolu RSK nakon februara 1992. Poznajemo područje
26   koje je bilo Krajina, iduće područje s desne strane jest SAO zapadna
27   Slavonija.

1 A posljednje područje na desnoj strani uz granicu prema Srbiji jest
2 područje istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srema. Dakle, sva ta
3 područja predstavljala su RSK.

4 U februaru 1992., dakle, u vrijeme kada su se ta područja
5 združila u RSK, Milan Babić je smijenjen sa položaja predsjednika RSK i
6 na njegovom mjestu ga je zamijenio Goran Hadžić. To se djelomično
7 dogodilo i zbog Babićevog protivljenja Vanceovom planu. Međutim, Milan
8 Martić je nastavio obnašati položaj ministra unutarnjih poslova RSK.

9 Zaustavimo se ovdje na trenutak kako bismo nešto rekli o Milanu
10 Babiću, koji je u ovoj našoj priči upravo izgubio svoj položaj
11 predsjednika RSK. Kao što sam rekao, tijekom 1990. i 1991. Milan Babić
12 bio je najviši politički vođa Srba u hrvatskoj Krajini. Dok se natjecao
13 sa Milanom Martićem za kontrolu nad snagama lokalne srpske Teritorijalne
14 odbrane u SAO Krajini, iz dokaza će se vidjeti da on nikada nije imao
15 efektivno kontrolu nad tim snagama i da je Milan Martić zapravo bio
16 ključni zapovjednik tih lokalnih srpskih snaga u SAO Krajini. Međutim, u
17 svojoj političkoj ulozi, Milan Babić pružao je kritičku podršku kampanji
18 progona protiv Hrvata i drugih nesrpskih civila u SAO Krajini, i to od
19 augusta 1991. do februara 1992.

20 Zbog svoje uloge u tim događajima, Milan Babić se izjasnio krivim
21 pred ovim Sudom 22. januara 2004., kao sudionik udruženog zločinačkog
22 poduhvata u okviru kojeg su počinjena krivična djela progona, krivično
23 djelo protiv čovječnosti, dakle, ono isto krivično djelo za koje se
24 tereti u 1. točki optužnice protiv optuženog Milana Martića. Prije no
25 što se izjasnio krivim, Milan Babić je surađivao sa tužiteljem i
26 svjedočio je u suđenju protiv Slobodana Miloševića, koje još uvijek
27 traje. Nakon što se potvrđno izjasnio o svojoj krivici, Milanu Babiću
28
29
30

1 je izrečena kazna od 13 godina zatvora, koju on još uvijek služi.

2 Vratimo se sada na događaje iz februara 1992. Kao što sam rekao,
3 Milan Martić je nastavio obnašati položaj ministra unutarnjih poslova
4 RSK i zapovijedao je policijom. Tijekom 1992., RSK je organizirao
5 Teritorijalnu obranu koja je nakon toga postala vojska poznata kao
6 Srpska vojska Krajine. Dakle, to je bila Vojska Republike Srpske Krajine.
7 Specijalne policijske jedinice pod Martićevim zapovjedništvom bile su
8 formalno uvrštene u vojnu strukturu RSK. Od 1992. do 1995. srpske snage
9 u RSK, uključujući i "Martićevu policiju", nastavile su progoniti još
10 one preostale nesrbe u RSK.

11 Krajem 1993. održani su predsjednički izbori u toj takozvanoj RSK.
12 Pogodite tko se natjecao? Milan Babić protiv Milana Martića. Martić je
13 dobio ključnu, najvažniju podršku Slobodana Miloševića i, u drugom krugu
14 glasanja 1994., Martić je izabran za predsjednika RSK. Sada ćemo
15 pogledati jednu video snimku Martića u njegovoj kampanji i čujmo što on
16 kaže o svojem odnosu s Miloševićem u to vrijeme.

17 [Gleda se videosnimka]

18 G. WHITING: [simultani prijevod] Kao što je to jasno iz ovog
19 video snimka, Milan Martić je tokom svoje predsedničke kampanje nastojao
20 da zagovara jednu državu za sve Srbe i jasno je istakao svoju povezanost
21 sa srpskim rukovodstvom van Hrvatske, odnosno sa Slobodanom Miloševićem
22 i Radovanom Karadžićem, vođom bosanskih Srba. On se obavezao - ako bude
23 izabran - na odanost vođi svih Srba, a to je bio Slobodan Milošević.

1 Milan Martić je, kao predsjednik Republike Srpske Krajine, postao
2 komandant svih vojnih snaga Republike Srpske Krajine. Tokom 1994. i 1995.
3 godine međunarodna zajednica je pokušala da razreši status Republike
4 Srpske Krajine unutar Hrvatske kroz takozvani Z-4 proces. "Z" je oznaka
5 za Zagreb, a "4" za četiri međunarodna entiteta koji su učestvovali u
6 pregovorima. To su bili Sjedinjene Američke Države, Rusija, Ujedinjene
7 nacije i Evropska unija.

8 Teškoća je bila u tome što je srpsko rukovodstvo u Hrvatskoj i
9 dalje tražilo nezavisnost za Republiku Srpsku Krajinu, dok se hrvatska
10 Vlada i dalje opirala postojanju odvojene srpske države na hrvatskoj
11 teritoriji. Početkom 1995. godine ovaj proces Z-4 doveo je do nacрта
12 sporazuma kojim je Republika Srpska Krajina trebalo da dobije znatnu
13 autonomiju. No, Milan Martić je taj plan odbacio.

14 Predstavnik Sjedinjenih Američkih Država tokom ovog procesa bio
15 je tadašnji ambasador Sjedinjenih Američkih Država u Hrvatskoj, Peter
16 Galbraith. Ambasador Galbraith se krajem 1994. godine sastao sa Martićem
17 i tada je Martić nagovestio da će - ako hrvatska Vlada pokrene bilo
18 kakvu vojnu akciju - Republika Srpska Krajina pokrenuti raketni napad na
19 Zagreb. To je bilo 1994., kada se vodio ovaj razgovor. Ambasador
20 Galbraith je tada Milanu Martiću jasno i glasno rekao da bi raketni
21 napad na Zagreb predstavljao krivično delo.

22 Godine 1995., kada je ovaj proces Z-4 posustao, hrvatska Vlada
23 jeste pokrenula vojnu akciju protiv RSK, tako što je prvo napala
24 područje zapadne Slavonije u maju, to jest 1. maja 1995., i to u okviru
25 takozvane operacije "Bljesak". U odgovoru na ovaj napad na zapadnu
26 Slavoniju, uprkos tome što ga je ambasador Galbraith izričito upozorio

1 da bi to predstavljalo krivično delo, Milan Martić je ispalio 12 raketa
2 "Orkan" na grad Zagreb i na druga mesta, dana 2. i 3. maja. Ove rakete
3 su imale bojeve glave sa kasetnim bombama koje su osmišljene - kako će
4 to dokazi pokazati - da eksplodiraju u vazduhu i da se rasprše, da se na
5 hiljade kuglica rasprše, kuglica namenjenih ubijanju ljudstva i
6 oštećenju lakih oklopnih vozila. Ove rakete su pogodile stambene i
7 poslovne delove grada Zagreba i prvog dana su ubile 5 civila i ranile
8 146 civila, a drugog dana je ubijeno 2 civila i ranjeno njih 48. Na
9 karti, koja se sada vidi na programu *Sanction*, vide se mesta u Zagrebu
10 gde su pale te rakete. Pet raketa koje se vide u ovom gornjem levom uglu
11 karte pogodile su centar Zagreba.

12 Poslušajmo sada kako je optuženi Milan Martić na radiju na sebe
13 preuzeo odgovornost za ove raketne napade na Zagreb i to u roku od
14 nekoliko dana nakon što je ovaj napad izveden. Ja Vas upozoravam na to
15 da je kvalitet zvuka malo loš na ovom sistemu *Sanction*, ali ćete u isto
16 vreme imati priliku da vidite transkript, što će Vam olakšati
17 razumevanje.

18 [Sluša se zvučna snimka]

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Kako je to Milan Martić rekao na
20 radiju: "Moje naređenje da se napadne Zagreb je sprovedeno." Optuženi
21 Martić je u više navrata rekao, čak i ovde pred ovim Sudom, da je on
22 naredio taj raketni napad na Zagreb. U ovoj izjavi na radiju, koju smo
23 upravo čuli, on je izjavio da je napad pokrenut ili iz čiste odmazde ili
24 kao taktički potez sa ciljem da se stvori strah kod Hrvata, kako bi ih
25
26
27
28
29
30

1 se prisililo da obustave svoje vojne akcije ili da pređu u bilo kakvu
2 vojnu akciju ubuduće. Nepotrebno je reći da nijedan od ovih razloga ne
3 predstavlja legitimno ili zakonito opravdanje za ubilačke napade Martića
4 na civilno stanovništvo Zagreba. Kasnije je Martić pokušao da ustvrdi da
5 su ovi napadi zapravo bili usmereni na vojne ciljeve, no jedini ciljevi
6 za koje bi se eventualno moglo postaviti pitanje da li su vojni ili nisu
7 jesu zgrade Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova ili
8 Predsednička palata. Što se kasarni tiče, njih ima, ali one se nalaze
9 van grada, uopšte ih nema u zonama gde su ove rakete eksplodirale.

10 Kasetne bombe, odnosno rakete sa kasetnim bombama koje su
11 korištene u ovim napadima potpuno su beskorisne u napadima na zgrade
12 poput Ministarstva odbrane ili unutrašnjih poslova, zato što su one
13 namenjene isključivo za napad na ljudstvo i laka oklopna vozila koji su
14 raspoređeni po široj zoni.

15 Istina je, časni Sude, da je Martić hotimično napao civile u
16 Zagrebu, ili da je bio svestan znatne verovatnoće da će njegove akcije
17 za cilj imati civile i da je to - kao što mu je i ambasador Galbraith
18 već ranije rekao - zločin.

19 Pogledajmo sada nekoliko snimaka oštećenja do kojih je došlo u
20 Zagrebu, u području Zagreba, i na kojima se vidi strah i pometnja koju
21 je to prouzrokovalo. Kada budete videli ove snimke, biće vam jasno da su
22 napadi za cilj imali civilne zone.

23 [Gleda se videosnimka]

24 G. WHITING: [simultani prijevod] Nešto manje od dva meseca nakon
25 ovog napada na Zagreb, dana 25. jula 1995. godine, ovaj međunarodni Sud
26
27
28
29
30

1 je Milana Martića javno optužio za raketni napad na Zagreb. On je bio u
2 bekstvu gotovo 7 godina, sve dok mu vlasti Srbije nisu zapretile da će
3 ga uhapsiti i tako je bio prisiljen da se preda ovom Sudu.

4 Ovo je bio kratak pregled onoga što će biti dokazano na ovom
5 suđenju. Ova priča ima dosta komponenti i dosta aktera ali, kao što sam
6 ja to već ranije rekao, ona je u suštini vrlo jednostavna. Ovaj optuženi
7 je zajedno sa ostalima osmislio odvojenu srpsku državu u Hrvatskoj koja
8 je trebalo da se priključi drugim srpskim područjima kako bi se stvorila
9 jedna država za sve Srbe. Oni su radili na ostvarenju zajedničkih
10 ciljeva, odnosno stvaranja takve države putem počinjenja krivičnih dela,
11 odnosno tako što su očistili tu planiranu državu od gotovo svih Hrvata i
12 ostalih nesrba.

13 Par reči sada o dokazima kojima će ove činjenice biti dokazane.
14 Dokazi koje će izvesti optužba uključiti će svedoke koji će svedočiti pred
15 ovim Sudom, pisane izjave, koje će biti usvojene u skladu sa pravilnikom
16 međunarodnog Suda, dokumente iz predmetnog perioda i materijale iz
17 javnih izvora. Nijedan od ovih izvora materijalnih dokaza neće nužno
18 imati veću težinu od drugih. U prirodi ovakvih suđenja i dokaza je da se
19 neke činjenice dokazuju prvenstveno putem pisanih izjava ili dokumenata.

20 Naš cilj je da Optužba tokom ovog suđenja uvek istinito i
21 precizno predstavi ono što se dešavalo u Hrvatskoj u predmetnom periodu,
22 da se svi dokazi predoče onakvi kakvi jesu i da se usredsredi na ulogu i
23 odgovornost ovog optuženog za krivična dela za koja se tereti u
24 optužnici.

25 To je naša odgovornost prema ovom Pretresnom veću, prema stranama
26 u postupku, prema žrtvama i prema svetu čije su oči uprte u nas.

1   Nakon što sam sada sažeto izneo činjenice, želeo bih da kažem par
2 reči o pravnim aspektima. Ja sada neću pokušati da govorim o elementima
3 krivičnih dela za koja se tereti, jer ih ima puno i o njima se već
4 govorilo u više pisanih podnesaka koji su dostavljeni Pretresnom veću.
5 No, rekao bih nešto o vidu krivične odgovornosti u ovom predmetu.
6 Optuženi Milan Martić se tereti na temelju člana 7(i) i 7(iii) Statuta
7 Međunarodnog suda za sva ova krivična dela. U optužnici se navodi da je
8 kao komandant "Martićeve policije" i ostalih srpskih snaga, poput
9 jedinica Teritorijalne odbrane i kasnije, kao predsednik Republike
10 Srpske Krajine, odnosno komandant svih oružanih snaga RSK, Milan Martić
11 planirao, naredio i podsticao ili pomagao i podržavao druge u vođenju
12 kampanje progona protiv Hrvata i drugog nesrpskog stanovništva, kao i u
13 počinjenju drugih krivičnih dela, navedenih u optužnici, među kojima su
14 istrebljenje, ubistvo, zatvaranje, mučenje, nehumana dela, okrutno
15 postupanje, deportacija, prisilno premeštanje, bezobzirno razaranje
16 dobara i pljačka, te protivpravni napadi na civile. Martić se posebno
17 tereti kao direktni izvršilac krivičnih dela koja su se desila u zatvoru
18 u Kninu. Što se tiče svih krivičnih dela za koja se tereti u ovoj
19 optužnici, navodi se da je optuženi imao nameru da ti zločini, ta
20 krivična dela budu počinjena ili da je bio svestan znatne verovatnoće da
21 će njegovo delovanje dovesti do počinjenja tih krivičnih dela.

22   U optužnici se takođe navodi da je optuženi Martić počinio sva
23 ova krivična dela putem učešća u udruženom zločinačkom poduhvatu zajedno
24 sa drugim srpskim rukovodiocima i snagama u Hrvatskoj i van Hrvatske,
25 među kojima su bili i srpski rukovodioci i snage iz Srbije. Martić je
26 optužen da je delovao zajedno sa ovim drugim srpskim rukovodiocima i

1 entitetima, kako bi ostvario cilj udruženog zločinačkog poduhvata, a to
2 je prisilno uklanjanje Hrvata i drugih nesrba sa teritorija za koje je
3 bilo predviđeno da će predstavljati srpsku državu u Hrvatskoj, i to
4 putem počinjenja krivičnih dela. Milan Babić - setičete se toga - se
5 izjasnio krivim da je počinio zločin progona putem svog učešća u tom
6 istom udruženom zločinačkom poduhvatu.

7 Dokazi će pokazati da je Martić tesno saradivao sa ostalim
8 članovima ovog udruženog zločinačkog poduhvata, među kojima su i
9 Slobodan Milošević, Jovica Stanišić i Frenki Simatović, te drugi iz
10 srpskog MUP-a i JNA, Milan Babić i ostali, i to kako bi ostvario ciljeve
11 udruženog zločinačkog poduhvata. Martić se ne tuži zato što je bio u
12 lošem okruženju, Milan Martić nije kriv zato što je bio povezan sa
13 pogrešnim ljudima. Zapravo će dokazi van svake razumne sumnje pokazati
14 da je Milan Martić kriv za optužbe sadržane u ovoj optužnici, zato što
15 su on i drugi imali zajednički cilj da očiste srpske teritorije u
16 Hrvatskoj od nesrba i zato što je preuzeo akcije za ostvarenje tog
17 zajedničkog cilja.

18 Ovaj vid krivične odgovornosti je odraz činjenice da se ovakva
19 vrsta krivičnih dela može retko ostvariti delovanjem jedne jedine osobe
20 ili delovanjem jednog jedinog entiteta. Zapravo se takva krivična dela
21 mogu ostvariti samo delovanjem više entiteta koji zajedno rade na
22 ostvarenju zajedničkog cilja. Pojedinaac je kriv i snosi odgovornost za
23 dela koja su u okviru udruženog zajedničkog poduhvata, ako je dokazano
24 van svake razumne sumnje da je svesno i hotimično učestvovao u udruženom
25 zločinačkom poduhvatu i da je težio da doprinese ostvarenju njegovih
26 ciljeva. U optužnici se navodi da su krivična dela za koja se tereti

1 njome počinjena u okviru ostvarenja cilja udruženog zločinačkog
2 poduhvata, odnosno alternativno, da je cilj bio prisilno uklanjanje
3 Hrvata i ostalog nesrpskog stanovništva iz tih krajeva - tačke 10 i 11
4 optužnice - a ostala su krivična dela bila prirodna i predvidiva
5 posledica sprovođenja udruženog zločinačkog poduhvata.

6 I, naposljetku, u optužnici se optuženi Milan Martić, kao
7 komandant podređenih snaga, tereti za dela koje su te podređene snage
8 počinile i to zato što nije sprečio počinjenje tih krivičnih dela ili
9 zato što počinioce nije kaznio.

10 Dokazi će pokazati da su počinjeni zločini bili opštepoznati i da
11 su počinjeni u više navrata, a da Milan Martić, koji je za njih znao,
12 nije ništa učinio, niti da ih spreči, niti da počinioce kazni.

13 Časni sude, ovo me dovodi do kraja ovog uvodnog izlaganja.
14 Dopustite mi samo da na kraju kažem da smo uvereni da će dokazi koje
15 ćemo izvesti pokazati, van svake razumne sumnje, da je optuženi počinio
16 krivična dela za koja ga optužnica tereti.

17 Hvala Vam.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zahvaljujem. Obraćam se sada
19 Obrani. Jučer ste rekli da bi gospodin Martić se htio koristiti svojim
20 pravom, u smislu pravila 84bis, kako bi iznio uvodno izlaganje. Da li
21 još ostajete pri tom stavu?

22 G. MILOVANČEVIĆ: Da, časni Sude.

23 Gospodin Martić ima spremljenu uvodnu reč, sopstvenu uvodnu reč u
24 trajanju od 40-ak minuta otprilike.

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zahvaljujem.

2 U redu, dakle, prije no što gospodin Martić iznese ono što bi
3 želio reći, Vijeće bi mu htjelo pojasniti nekoliko njegovih prava.

4 Gospodine Martić, izjava koju sada imate namjeru dati nije
5 svečana izjava. Dakle, tu nije riječ o izjavi pod zakletvom. Međutim,
6 njezina dokazna vrijednost može ući u razmatranje u kasnijoj fazi i može
7 predstavljati dokazni materijal, ovisno o tome da li će iz drugog
8 dokaznog materijala proizaći nešto što bi potkrijepilo ovo što ste rekli
9 ili će biti u suprotnosti s time što ste rekli. Ja Vas želim upozoriti
10 da Vi u ovom trenutku niste prisiljeni iznijeti bilo kakvu izjavu. Vi
11 imate apsolutno pravo braniti se šutnjom, ukoliko to želite. A ako imate
12 namjeru dati izjavu, to morate učiniti dobrovoljno i potpuno slobodno.

13 Imate pravo ne priznati bilo kakvu krivicu i imate pravo da
14 protiv sebe ne svjedočite. Ja bih Vam također želio reći da se nadam da
15 će Vaša izjava imati veze sa relevantnim pitanjima kojima se u ovom
16 trenutku bavi ovaj Sud i da njezin cilj neće biti da iznesete stvari
17 koje nemaju nikakve veze s ovim predmetom.

18 Gospodine Martić, ja se nadam da Vi to razumijete i, ako
19 razumijete, molim Vas recite da ste shvatili, i nakon toga možete
20 nastaviti sa svojom izjavom.

21 OPTUŽENIK: Shvatio sam sve i želim da dam izjavu.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, možete nastaviti.

23 OPTUŽENIK: Gospodo sudije, poslije više od 1.300 dana zatočenja u
24 Scheveningenu, zaključio sam da optužnica protiv mene, hranjena
25 sumnjivim svedocima, deblja i postaje sve teža.

26

27

28

29

30

1   Kada bih, makar i malo, vjerovao drugoj strani u ovom postupku,
2   postao bih nervni bolesnik i možda u bunilu i ludilu rekao, citiram:
3   "Radite šta vam je volja, kriv sam," završen citat. To se ipak nije
4   dogodilo jer, Bog to zna, u danima dok sam bio jedan od lidera
5   progonjenih Srba u otcijepljenoj Hrvatskoj ima više svjedoka da sam u
6   Kninu i na svakom drugom mjestu štutio svakog građanina Republike Srpske
7   Krajine, bez obzira na nacionalnost i vjeroispovijest, od moguće
8   nepravde koja im u ratnim prilikama može biti naneta. Izjasnio sam se za
9   potrebe ovog Suda više puta: "Nisam kriv". Evo i danas, poslije toliko
10   vremena, ponavljam te dvije riječi. Čitajući materijale optužnice,
11   ponekad sam pomišljao da odustanem od čitanja tih papira u kojima je sve
12   ili skoro sve izuzev mog imena i prezimena netačno.

13   Proizvoljno i korisno za optužnicu koja - to će, nadam se,
14   Obrana dokazati - brka i vrijeme i događaje dokazujući samo sebi da sam
15   bio tamo gdje nisam bio, i činio ono što nisam činio. Rijetko sam i
16   nerado zahtijevao od svoje Odrane da zahtjeva da se branim sa slobode.
17   Razlog je jednostavan: sve dok ne dokažem svoju nevinost, ne postoji
18   sloboda koja bi mi odgovarala. Isto bi' se osjećao ovdje u Scheveningenu
19   i negdje na prividnoj slobodi. Ja hoću stvarnu slobodu i hoću da se zna
20   istina o stradanju Srba u Republici Srpskoj Krajini i Hrvatskoj, jer mi
21   je ta istina važnija od lične slobode i života. Istina je da ja, Milan
22   Martić, bivši ministar policije Republike Srpske Krajine i posljednji

23
24
25
26
27
28
29
30

1   predsjednik te, voljom moćnih, privremene države, namjeravam da ovdje
2   pred vama dokažem nevinost svog naroda, svojih Krajišnika koji su
3   postradali u proteklim ratnim zbivanjama sa mnom, a ne zbog mene.

4   Branicu, dakle, svoj narod od onih koji su i njemu i meni uzeli
5   sve. Od onih koji bi morali da dokažu da je za egzodus i genocid nad
6   Srbima bilo nekakvog razloga. Evo do kak'ih smo zaključaka, za više od
7   tri i po godine mog zatočenja, došli moja Odbrana i ja.

8   Tužilaštvo očigledno nije zainteresovano za utvrđivanje suštine
9   događaja na prostoru bivše Jugoslavije. Za Tužilaštvo Jugoslavija ne
10   postoji, kao suverena država 1990. i 1991. godine. Tužilaštvo nije
11   zainteresovano za stvarne počinioce i eventualne nalogodavce počinjenih
12   djela, zlo...zločina, već tehnikom vještačkog odvajanja pojedinih događaja
13   i činjenica od stvarne suštine događaja na prostoru bivše Jugoslavije
14   pravi tezu o nekakvom udruženo-zločinačkom poduhvatu. Po optužnici, ja
15   sam bio jedan od glavnih aktera ovog poduhvata, koji je imao za navodni
16   cilj totalno uništenje sveg nesrpskog stanovništva na većinskim srpskim
17   teritorijama, kako bi se napravila nekva...nekakva jednonacionalna srpska
18   država. Ovo je potpuni apsurd i ovakav navod optužnice realno vodi
19   sakrivanju jedne ključne činjenice, a to je da je na prostoru bivše
20   Jugoslavije počinjen najteži zločin protiv međunarodnog prava, zločin
21   protiv mira, izvršen razbijanjem jedne suverene evropske države.

1   Ovakvim pristupom, Tužilaštvo realno abolira od odgovornosti
2 prave počinioce ovog teškog zločina protiv mira, a tu su separatistička
3 rukovodstva bivših Jugoslovenskih republika Slovenije, Hrvatske, a potom
4 Bosne i Hercegovine i oni međunarodni faktori koji su ih u tom krvavom
5 poslu podržavali. Tužilaštvo na ovaj način ignoriše principe
6 međunarodnog prava, ustanovljeno nirnberškom presudom. Tužilaštvo proces
7 razb...razbijanja suverene evropske države Jugoslavije, agresijom
8 počinjenom od separatističkih snaga, uz otvorenu podršku spolja, potpuno
9 zanemaruje. Što je još gore, ovakav zločin protiv mira pretvara u
10 navodni agresivni pohod srpskog naroda koji je živio u bivšoj
11 jugoslavenskoj republici Hrvatskoj, sa ciljem stvaranja monstruoze
12 jednonacionalne srpske države vršenjem najstravičnijih zločina.

13   Proste činjenice na sasvim očigledan način demantuju ovakvu
14 optužnicu.

15   Srbi u bivšoj jugoslavenskoj republici Hrvatskoj brojali su po
16 popisu 1991. godine 581.000 ljudi. To je službeni podatak novih vlasti.
17 Ne govorim o još 120.000 Jugoslovena koji su bili... koji su bili 95% Srbi.
18 U toku oružane secesije i građanskog rata, na teritoriju bivše
19 jugoslavenske republike Hrvatske protjerano je u periodu od 1990. godine
20 do kraja hiljadu devede... 1995. godine više od 500.000 građana srpske
21 nacionalnosti.

22   U dejstvima Hrvatske vojske i policije i paravojnih formacija u
23 Hrvatskoj i Republici Srpskoj Krajini u ovom periodu ubijeno je 7.000
24
25
26
27
28
29
30

1 Srba. Pri tome je srušeno 1.100 sela sa apsolutnom srpskom većinom. U
2 repu... a... iz... u Republici Srpskoj Krajini srušeno je... je 30.000 srpskih
3 kuća i objekata.

4 Srbima iz Hrvatske i Republike Srpske Krajine je oduzeto 50.000
5 stanova, ukidanjem zakona o stanarskom pravu, mada su na osnovu tog
6 istog zakona Hrvati otkupili svoje stanove. Vrijednost uništene imovine
7 Srba iz Hrvatske i Republike Srpske Krajine procjenjuje se na oko 30
8 milijardi evra.

9 Ove posljedice stvarnih dešavanja na prostorima bivših
10 jugoslavenskih republika Hrvatske i Bosne i Hercegovine samo su
11 djelimično obuhvaćene u optužnicama Tužilaštva pred ovim Tribunalom,
12 podignutih protiv hrvatskih generala Gotovine, Markača i Čermaka, kojima
13 se stavlja na teret progon sveg srpskog stanovništva iz Krajine za vreme
14 operacije "Oluja", počev od 4. avgusta 1995. godine, pa nadalje.

15 Optužnica protiv šestorice rukovodilaca Hrvatskog vijeća odbrane
16 i HDZ-a u Bosni i Hercegovini, podignuto pred ovim Tribunalom, stavlja
17 se na teret optuženima izvršenje čitavog niza najtežih zločina u okviru
18 plana državnog i političkog rukovodstva Republike Hrvatske sa stvaranjem
19 velike Hrvatske, koja bi obuhvatala i velike dijelove Bosne i
20 Hercegovine. Genocid protiv Srba u Hrvatskoj i Republici Srpskoj Krajini
21 počinjen od 1990. do 1995. godine, o kome se djelomično govori u
22 navedenim optužnicama Tužilaštva, predstavlja ponavljanje genocida
23 počinjenog od strane sila osovina u Drugom svjetskom ratu. Tada je
24 Hrvatska bila u savezu fašističkih država pod nezavisnom... pod nazivom
25
26
27
28
29
30

1 Nezavisna Država Hrvatska, odnosno NDH. Kao kvislinška Hitlerova
2 tvorevina, koja je obuhvatala teritorije današnjih Republika Hrvatske i
3 Bosne i Hercegovine, Nezavisna Država Hrvatska organizovala je i
4 sprovela stravični genocid protiv Srba, uz geslo, citiram: "Jednu
5 trećinu pobiti, jednu trećinu pokatoličiti, jednu trećinu raseliti,"
6 završen citat, gdje je samo u koncentracionom logoru Jasenovac pobijeno
7 preko 700.000 Srba i 30.000 Jevreja i Cigana.

8 Dakle, 1990. i 1991. godine na prostorima bivše Jugoslavije
9 dolazi do erupcije separatističkih pokreta u Hrvatskoj i Sloveniji, koje
10 čak istoga dana, 25. juna 1991. godine, proglašavaju odvajanje od
11 Jugoslavije, suprotno Ustavu Jugoslavije i protivno međunarodnom pravu.
12 Srbi u Hrvatskoj našli su se tada u vrlo teškoj poziciji. Po tadašnjem
13 Ustavu Socijalističke Republike Hrvatske, koji je važio do 1991. godine,
14 citiram: "Socijalistička Republika Hrvatska je nacionalna država
15 hrvatskog naroda, srpskog naroda u Hrvatskoj i država nacionalnih
16 manjina koji u njoj žive," završen citat. To je... to je član 1 Ustava
17 Socijalističke Republike Hrvatske.

18 Ova odredba u Ustavu bila je posljedica činjenice da su poslije
19 pobjede antifašističkih država u Drugom svjetskom ratu pravoslavni Srbi
20 oprostili Hrvatima navedeni stravični genocid, pristajući da svoje
21 etničke srpske teritorije organizuje zajedno sa hrvatskim narodom, kao
22 Narodnu Republiku Hrvatsku; kasnije Socijalističku Republiku Hrvatsku.
23 Uz samo jedan uslov, da vlasti Republike Hrvatske ne prekidaju državne
24
25
26
27
28
29
30

1 veze Srba u Krajini sa Srbima u ostalim federalnim jedinicama.

2 Ovakvu ustavnu odredbu u ustavu sopstvene republike i ovakvu
3 političku volju srpskog naroda u Hrvatskoj n... a... vlada, nova... nova Vlada
4 i Sabor Republike Hrvatske nisu poštovali. Naprotiv, proglašavajući
5 secesiju iz Jugoslavije, istovremeno brišu u hrvatskom Ustavu odrednicu
6 o suverenitetu Srba u Hrvatskoj, pretvarajući Srbe, kao narod u
7 Hrvatskoj, u nacionalnu manjinu. U rukovodstvu secesionističke Hrvatske
8 tada prema... tada priprema i sprovodi agresiju iznutra na sopstvenu
9 državu Jugoslaviju, napadom na vojne kasarne i otpočinjanja terora nad
10 Srbima. Tadašnji predsednik HDZ-a, Hrvatske demokratske zajednice,
11 general Franjo Tuđman, potonji predsednik Republike Hrvatske, na
12 osnivačkom kongresu HDZ-a u dvorani Vatroslav Lisinski 24. februara 1990.
13 godine u Zagrebu izgovara čuvenu rečenicu, citiram: "Nezavisna Država
14 Hrvatska nije bila samo kvislinška tvorba i fašistički zločin, već i
15 izraz povijesnih težnji hrvatskog naroda," zatvaram citat - od koje se
16 Srbima u Hrvatskoj ledila krv u žilama.

17 Ta jedna rečenica predstavlja... predstavljala je sažeti program
18 stranke HDZ, koja je svojim političkim djelovanjem fanatično razbukkala
19 do divljanja hrvatski nacionalizam.

20 Uticajni njemački *Der Spiegel*, povodom predstojećih izbora u
21 Hrvatskoj, pisao je još 16. aprila 1990. godine sljedeće, citiram:
22 "Najveće izglede ima HDZ, jedna ekstremistička grupa koja otvoreno sanja
23 o velikoj Hrvatskoj. Ima teritorijalne pretenzije prema susjednoj
24 Republici Bosni i Hercegovini i širi fanatičnu mržnju prema Srbima.

1 Njihov vođa je bivši general Franjo Tuđman čija je idejna riznica katkad
2 veoma bliska fašističkoj ustaškoj državi u Hrvatskoj. On zahtijeva
3 suverenu Hrvatsku, u kojoj bi bili uključeni Bosanci," završavam citat
4 *Der Spiegela*.

5 Srbe u Socijalističkoj Republici Hrvatsko...Hrvatskoj su 1990. i
6 1991. godine zaprepastile mjere hrvatskih vlasti, istovjetne mjerama iz
7 vremena fašizma.

8 Srbi u Hrvatskoj preko noći prestaju biti narod, odlukom
9 hrvatskih vlasti. Hrvatska se proglašava državom samo hrvatskog naroda.
10 Očite su bile asocijacije na zakon o državljanstvu fašističke NDH iz
11 1941. godine, koji u tački 2 određuje da pripadnik državljanstva NDH
12 može biti isključivo pripadnik arijevske krvi. A zakone... zakonske
13 odredbe o rasnoj pripadnosti tačno određuje ko se smatra Židovom, ko
14 Cigan'nom. Ove odredbe su tada doslovno bile primijenjene i na Srbe. U
15 uslovima masovne nacionalističke histerije koju je podgrijevao HDZ, Srbi
16 postaju meta pogroma i terora u Hrvatskoj. Nove hrvatske vlasti od Srba
17 zahtijevaju izjave o lojalnosti hrvatskim vlastima, kao osnov za
18 dobijanje državljanstva. U toku 1990. i 1991. godine zaposleni Srbi
19 bivaju masovno otpušteni s posla, zato što ne postaju... zato što ne
20 poštuju legalnu vlast u Republici Hrvatskoj, to je bio razlog.

21 Sve je te Srbe u Hrvatskoj stravih... sve je to Srbe u Hrvatskoj
22 stravično asocijalo na zakonske odredbe o zaštiti arijevske krvi i časti

1 hrvatskog naroda, donešene i primjenjivane u periodu od 1941. do 1945.
2 godine na teritoriju Nezavisne Države Hrvatske koju Franjo Tuđman, u
3 naprijed pomenutom govoru od 24. februara 1990. godine, prihvata,
4 svojata kao izraz istorijskih težnji hrvatskog naroda.

5 Šta je drugo za Srbe mogla značiti činjenica o masovnim otkazima
6 s posla samo zbog nacionalne pripadnosti i pravoslavne vjere koju su
7 ispovijedali, osim ponovno uvođenja naredbe o utvrđivanju rasne
8 pripadnosti državnih službenika iz vremena nacističke NDH?

9 PREVODITELJ: Prevodioci vas mole da malo usporite.

10 OPTUŽENIK: Gospodo sudije, jasno je da sam se, prateći djelatnost
11 HDZ-a i ustavne promjene, kao i drugi Srbi u Hrvatskoj zabrinuo i
12 uznemirio. Zbog toga sam, a ne zbog nekakvog zločinačkog, uz to i
13 udruženog poduhvata, stao na stranu svog naroda i uznemirenih Srba. I na
14 to sam ponosan. U toku 1990. i 1991. godine na području Socijalističke
15 Republike Hrvatske minirano je oko 10.000 srpskih kuća, nasilno su
16 oduzete hiljade stanova Srbima. Srbima se u Hrvatskoj ponovo dešavalo, u
17 pogledu imovine, isto ono što im se dešavalo i 1941. do 1945. godine u
18 Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, u kojoj su primjenjivani rasni zakoni u
19 kojoj je postojala zakonska odredba o obaveznoj prijavi imovine Jevreja
20 i drugih nearijevc... nearijevaca i koja je... doslovno je primjenjivana i
21 na Srbe u dr... u toku Drugog svjetskog rata na području NDH. Na osnovu
22 tih arijevskih zakona, Srbima je bukvalno bila oteta sva imovina, kao
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kao nižerazrednoj rasi.

2 Franjo Tuđman na osnivački kongres HDZ-a, održan 24. februara
3 1990. godine u Zagrebu, dovodi i smješta u počasne ložu... počasnu ložu
4 istaknute ratne zločince iz Drugog svjetskog rata, koji su se do tog
5 trenutka od ruke pravde krili u inostranstvu.

6 U Hrvatskoj se stvara klima opšte mržnje prema Srbima koji se
7 napadaju javno, na televiziji, u radio emisijama, u političkim
8 istupanjima najznačajnijih političkih funkcionera Hrvatske u štampi.

9 Stvara se i podstiče, kako to *Der Spiegel* ukazuje, još polovinom
10 aprila 1990. godine, fanatična mržnja prema Srbima koji se pogrдно
11 označavaju kao "četnici". To ime nije slučajno upotrijebljeno. Mehanizam
12 propagande obuhvatio je, pored direktivnih govora i sijanja straha od
13 neprijatelja - svi Srbi, bez izuzetka, bili su označeni kao četnici.
14 Smišljeno je izvršena zamjena teza. Četništvo, kao oblik ratovanja, uzeo
15 je... uzeto je kao karakteristično svojstveno ličnosti, u ovom slučaju
16 Srba kao cjeline. Budući da su se četnici u prošlim ratovima odlikovali
17 borbenošću, to je svakom Srbinu kroz četništvo prikačen epitet agresivne
18 ličnosti spremne na svirepo ubistvo. Sejanjem straha, stvorena je klima
19 u kojoj je bilo olakšano vršenje kolektivnog zločina.

20 U fašističkoj NDH, u toku Drugog svjetskog rata, zakonom je bila
21 zabranjena ćirilica. Bile su zabranjene sve srpske kulturne institucije,
22 pri čemu su Srbi bili obavezni da u NDH prijave svu imovinu koja je
23 potom konsifkiovana */sic/*, a Srbi su, kao Jevreji, na desnoj ruci morali
24 nositi traku sa oznakom "P" - pravoslavni. I nova hrvatska vlast Franje
25 Tuđmana, u toku 1990. i 1991. godine, stvara javnu klimu u kojoj je, kao

26

27

28

29

30

1 i za vrijeme NDH, bilo moguće da se na ulazima u lokale pojave table,
2 citiram: "Zabranjen ulaz psima i Srbima," završen citat. U Nezavisnoj
3 Državi Hrvatskoj, ta se zabrana odnosila još na Židove i Rome.

4 Ne samo da je novo rukovodstvo Hrvatske 1990. i 1991. godine
5 prihvatilo vrijednosti NDH i postupalo po ustaškim metodama, već je i
6 simbolika bila istovjetna. Uvode se, kao nova hrvatska obilježja,
7 zastava šahovnica pod kojom su bezumno stradale stotine hiljada Srba u
8 toku Drugog svjetskog rata. Za policajce se uvodi ustaški naziv
9 "redarstvenik", kao i u NDH. Čak se podižu spomenici najgorim ratnim
10 zločincima iz Drugog svjetskog rata, najvećim ubicama Srba, a jedinicama
11 Hrvatske vojske daju se imena ratnih zločinaca. Samo kad govorim o
12 Hrvatskoj vojsci, radi se ustvari o paravojsci, koje cijelo vrijeme
13 Tužilaštvo tretira kao regularnu vojsku.

14 Reakcija Srba u Socijalističkoj Republici Hrvatskoj bila je
15 samoorganizovanje i pokušaj da se zaštite demokratskim mjerama i
16 demokratskim sredstvima. Srbi su amandmanima tražili da se odrednica o
17 srpskom narodu u Hrvatskoj vrati u hrvatski Ustav, ali je to hrvatski
18 Parlament odbio 1990. godine. Srbi su upozoravali da je secesija
19 Hrvatske protuustavna i krivično djelo i po međunarodnom pravu, ali se
20 hrvatska vlast ni na ovo nije obazirala, već je bivala sve brutalnija...
21 brutalnija u progonu Srba, sprovodeći čak i pokalita... pokalitačenje...
22 poklitočelenje /sic/ srpske djece, što je zločin genocida. Hrvatska nije
23 poštovala ni deklaraciju KEPS-a - danas OEBS-a - o Jugoslaviji, usvojenu
24
25
26
27
28
29
30

1 u Berlinu 19.07.1991. godine, kojom je data podrška jedinstvu i
2 teritorijalnom integritetu Jugoslavije. Krvasa /sic/ se... Hrvatska se
3 nije osvrkala na međunarodno pravo i preporuke KEPS-a, već je ilegalno
4 vozila iz Mađarske i mimo Ustava Jugoslavije i sopstvenih zakona tajno
5 naoružavala stanovništvo hrvatske nacionalnosti, pripadnike partija HDZ
6 i policija koji su isticali fašističke oznake i fasiša... i fašistički se
7 pozdravljali. Srbi su tučeni, zastrašivani, ubijani, paljene su i
8 minirane kuće u toku 1990. i 1991. godine.

9 Srbi u Hrvatskoj su na ponašanje hrvatskih vlasti odgovorili
10 zalaganjem za očuvanje Jugoslavije, kao federacije sa postojećim
11 federalnim jedinicama i zahtijevali da sopstv... i zahtijevali su
12 sopstvenu kulturnu autonomiju u okviru republike Hrvatske, kulturnu
13 autonomiju. U slučaju da se jugoslavenska država razbije, Srbi u Krajini
14 su zahtijevali da im se po istom načelu po kojem se opredjeljuju Hrvati
15 i Slovenci prizna pravo na samoopredjeljenje i opstanak u postojećoj
16 jugoslavenskoj državi. Srbi u Krajini su na svom etničkom prostoru
17 tražili da se zaštite teritorijalno i istucionalno /sic/.

18 Na aroganciju i netoleranciju hrvatske vlasti, kao i na hrvatski
19 državni teror, Krajišnici su odgovorili politički i demokratskim mjerama.
20 Srbi u Hrvatskoj su osnovali zajednicu opština sa srpskom većinom
21 predviđeni... predviđeno Ustavom Socijalističke Republike Hrvatske. Ali je
22 Hrvatska to sprečavala vanzakonskim, brutalnim policijskim i vojnim
23 mjerama. Nakon odbijanja od strane hrvatskih vlasti svih pokušaja Srba
24 za sređivanje srpsko-hrvatskih odnosa u okviru zajedničke države, Srbi
25 su odlučili da na svom etničkom prostoru, radi sopstvene zaštite, osnuju

1 svoju SAO Krajinu, a potom Republiku Srpsku Krajinu, 1991. godine.
2 Hrvatska je tada krenula ne... u neobjavljen rat protiv Srba u Hrvatskoj,
3 protiv... protiv Republike Srpske Krajine, odnosno prethodno SAO Krajine.

4 Kada su, shodno rezoluciji Saveta bezbednosti iz 1991. godine,
5 područja Srba u Hrvatskoj stavljena pod zaštitu Ujedinjenih nacija i
6 kada su na područje Republike Srpske Krajine u toku 1992. godine stigle
7 mirovne snage Ujedinjenih nacija nazvane UNPROFOR, sa tog prostora, kao
8 i sa prostora cele teritorije bivše jugoslavenske republike Hrvatske
9 povećana... povučena je Jugoslavenska narodna armija, shodno Vesovom...
10 Vanceovom planu. Područje Republike Srpske Krajine postalo je područje
11 pod zaštitom Ujedinjenih nacija, na koje se primjenjuju savezni propisi,
12 propisi Jugoslavije, a ne propisi Hrvatske. To je utvrđeno Vanceovim
13 planom. Cilj raspoređivanja mirovnih snaga Ujedinjenih nacija u
14 Jugoslaviji na onim prostorima u Hrvatskoj na kojima su Srbi činili
15 većinu ili značajnu manjinu stanovništva, a na kojima su međunacionalne
16 tenzije u prethodnom periodu dovele do sukoba, bio je da se stvore
17 uslovi za pregovore o mirnom rješenju jugoslavenske krize, bez
18 pre...prejudiciranja njihovog ishoda.

19 Lokalna policija krajinskih Srba priznata je po Vanceovom planu i
20 rezolucijom Saveta bezbednosti - kojom je uspostavljena misija
21 Ujedinjenih nacija u Jugoslaviji - kao policija koja će djelovati na
22 zaštićenom području pod kontrolom međunarodnih snaga. Teritorijalna
23 odbrana Krajine, Republike Srpske Krajine, je demobilisana u skladu sa
24 Vanceovim planom i njeno oružje je smješteno pod dupli ključ u
25 magacinima Ujedinjenih nacija. Srbi iz Krajine su prihvatili Vanceov
26
27
28
29
30

1 plan, sproveli isti, kao i vlasti Jugoslavije, koje su stvorile
2 materijalne i vojne uslove za dolazak mirovnih trupa, nakon čega su se
3 povukle jedinice JNA sa tog područja.

4 Međutim, očekivanja srpskog naroda u Republici Srpskoj Krajini da
5 će ih trupe Ujedinjenih nacija zaštititi bila su izigrana. Čak i prije
6 nego što su trupe Ujedinjenih nacija kompletno raspoređene, Hrvatska
7 sprovodi agresiju na zaštićenu zonu Ujedinjenih nacija, na području
8 Miljevačkog platoa, 21. juna 1992. godine. Tom prilikom brutalno je
9 ubijeno 40 srpskih teritorijalaca, koji se nakon kasapljenja bacaju u
10 jame, odakle su postradali Srbi izvađeni uz prisustvo međunarodnih
11 posmatrača.

12 Dakle, u prisustvu međunarodnih snaga, hrvatske vlasti 1992.
13 godine ne samo da napadaju zonu pod zaštitom Ujedinjenih nacija i ne
14 samo da potom odbijaju da sprovedu rezoluciju Ujedinjenih nacija broj
15 762 od 26. juna 1992. godine, kojom je od njih traženo da se odatle
16 povuku već, kao i ustaše u Drugom svjetskom ratu, pobijene Srbe bacaju u
17 kraške jame. Već na sastanku vojno vrka /sic/ Hrvatske početkom marta
18 1992. godine predsednik Hrvatske general Tuđman objašnjava da je
19 Hrvatska ostvarila čudo. Stvorila je vojsku, citiram njega: "...od 200.000
20 ljudi sa policijom" i ta vojna sila joj je očigledno omogućavala da se
21 oglašuje o sve norme međunarodnog prava i apele međunarodne zajednice.

22 U januaru 1993. godine Hrvatska vojska pokreće novu agresiju
23 protiv zone pod zaštitom Ujedinjenih nacija, tako što po... sprovodi
24 operaciju nazvanu "Maslenica" od 22. januara 1993. godine, napadajući na
25
26
27
28
29
30

1 na frontu širokom gotovo 100 kilometara sa juga teritorije Republike
2 Srpske Krajine. Hrvatska tom prilikom zauzima veliko područje u Ravnim
3 Kotarima, preuzima kontrolu nad branom i hidrocentralom "Peruča". U ovoj
4 agresiji strahovito strada srpsko civilno stanovništvo, u tome području
5 u srpskim selima: Islam Grčki, Kašić, Smoković, Smiljčić, Zemunik Donji,
6 a Srbi iz etnički mješovitih sela kao što su: Murvice, Crno, Zemunik
7 Gornji, Poljica i Islam Latinski, prognani su ili ubijeni. Njihova
8 imovina je uništena, a crkve porušene.

9 U ovoj agresiji su nastradale stotine srpskih civila, ogroman
10 broj Srba je prognan, a rezoluciju Saveta bezbjednosti Ujedinjenih
11 nacija broj 802, od 25. januara 1993. godine, da se hrvatske snage
12 povuku, Hrvatska nije ispoštovala.

13 Sve ovo... sve se ovo dešavalo do polovine 1993. godine, u kojoj
14 generalni sekretar Ujedinjenih nacija, Boutros Boutros-Ghali referiše
15 pred Savetom bezbednosti 15. maja 1993. godine o pogromu nad Srbima u
16 Hrvaca...Hrvatskoj i iznosi podatak da je hrvatska vlast prognala 251.000
17 Srba iz Hrvatske samo do 18.03.1993. godine. Naime, radilo se o Srbima
18 koji su pod terorom hrvatskih vlasti morali da napuste svoje kuće,
19 stanove i privredne objekte u hrvatskim gradovima i mjestima van
20 teritorija Republike Srpske Krajine, dakle van teritorija pod zaštitom
21 Ujedinjenih nacija.

22 Iz tih gradova u kojima nije bilo oružanih sukoba, iz kojih se
23 srpsko stanovništvo prognano /sic/ samo zbog svoje nacionalnosti, Savet
24 bezbednosti je ostao nem na ovakvu informaciju.

1   To je logično vodilo novoj hrvatskoj agresiji izvršenoj na
2   području Medačkog džepa 9. septembra 1993. godine, kojom prilikom /sic/
3   su totalno uništena tri srpska sela: Divoselo, Čitluk i Počitelj.
4   Nestalo je ili poginulo 88 Srba, uglavnom civila.

5   Nova hrvatska... hrvatska strana je polovinom septembra predala
6   srpskoj strani 52 leša. Pripadnici UNPROFOR-a su izvukli još 18 leševa.
7   Još dva leša su izvukli pripadnici Srpske vojske Krajine, a jedan leš je
8   pronađen u aprilu 1995. godine.

9   Visoki zvaničnici UNPROFOR-a prenosili su u toku 1993. godine
10   predstavnicima vlasti Republike Srpske Krajine poruku hrvatskih vlasti,
11   tačnije generala Janka Bobetka, načelnika glavnog stožera Hrvatske
12   vojske, citiram: "Poručite Srbima da će ih dohvatiti dugačka hrvatska
13   ruka," zatvaram citat.

14   Bile su to poruke o kojima je svjedočio svjedok Tužilaštva,
15   gospodin Charles Kirudja, a koje su bile upućene Srbima pre operacije
16   Medački džep. Šta je značila ta poruka Srbima od strane hrvatskih vlasti
17   objasnio je general UNPROFOR-a Jan Kott, koji je 19. septembra 1993.
18   godine obišao ovo područje i izjavio, citiram: "Nisam našao znakove
19   života, ni ljudi ni životinja, kroz nekoliko sela koja smo prošli.
20   Razaranje je bilo potpuno, sistematsko i namjerno," završavam citat.

21   Dodajem, zarobljenih Srba nije bilo. Ili se spasili bjekstvom ili
22   su bili mrtvi.

23   Gospodin Kirudja govorio je o svom protestu hrvatskim vlastima
24
25
26
27
28
29
30

1 zbog rasističkog odnosa hrvatskih vojnih i političkih vlasti prema
2 pripadnicima kenijskog bataljona UNPROFOR-a. To isto je govorio i
3 general Nambiar i general Araprop /fon./, samo da napomenem. Ako
4 hrvatska vlast Franje Tuđmana nije trpila naoružane pripadnike UNPROFOR-
5 a, po rasnoj i nacionalnoj osnovi, bilo je jasno da je ono što se sprema
6 Srbima totalna katastrofa. Još 1992. godine predsjednik Hrvatske general
7 Franjo Tuđman je izjavio, citiram: "Rata ne bi bilo da ga Hrvatska nije
8 željela," završavam citat.

9 Iste godine, predsjednik Hrvatske general Tuđman na sjednici
10 državnog vrha Hrvatske govori da je Hrvatska prihvatila mirovne snage
11 samo da bi izbjegla materijalna razaranja i, važnije, da bi dobila
12 međunarodno priznanje, a da koristeći prisustvo mirovnih snaga u
13 međuvremenu priprema svoju vojsku.

14 Hrvatska je upravo tako i postupala. Sve vreme je Srbe u
15 Hrvatskoj i u Krajini optuživala za nekooperativnost, za agresiju, pri
16 čemu su se Srbi nalazili samo na svom etničkom prostoru, na svojim
17 ognjištima, na svojoj zemlji i pokušavali da se sopstvenim
18 organizovanjem i uz pomoć mirovnih trupa Ujedinjenih nacija zaštite od
19 masakra koji im je... koji im je spremala Hrvatska. Svaki pokušaj
20 političkog dogovora Hrvatska je nasilno prekinula i izigrala, stvarajući
21 privid o svojoj kooperativnosti i mirovnim naporima. Kao što
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 potpisivanje sporazuma o prekidu ratnih dejstava na britanskoj fregati
2 "Avenger" u septembru 1993. godine nasilno prekida agresijom na Medački
3 džep, tako i 1. maja 1995. godine krši Zagrebački sporazum od 29. marta
4 1994. godine o prekidu neprijateljstava i pri tome ponovo napada zonu
5 pod zaštitom Ujedinjenih nacija.

6 Prvi maja 1995. godine Hrvatska vojska i policija sinhronizovano
7 o svih strana... sa svih strana napada zapadnu Slavoniju, zap...zapadnu
8 Slavoniju. Vojnici UNPROFOR-a su unaprijed obaviješteni i prepuštaju
9 hrvatskim... i propuštaju hrvatske trupe, koje u narednih nekoliko dana
10 zauzimaju kompletnu zonu, u kojoj nakon te agresije od preko 22.000 Srba
11 ostaje jedva 800. U svega nekoliko dana ubijeno je, prema dosad
12 verifikovanim podacima, 284 civila, od čega 57 žena i osmoro djece. Oko
13 1.400 pripadnika Srpske vojske Krajine je na prevaru zarobljeno.

14 Na kolone prestrašenog srpskog naro... srpskog stanovništva sa
15 područja zapadne Slavonije, koje je u panici pokušavalo u toku 1., 2. i
16 3. maja 1995. godine da nađe spas u izbjeglištvu u Bosni i Hercegovini,
17 otvarana je bjesomučna vatra sa svih strana od strane Hrvatske vojske i
18 policije. Događao se pravi masakr, nemoćni civili u zaprežnim kolima,
19 putničkim vozilima, kamionima i traktorima nemilosrdno su zasipani
20 vatrom iz mitraljeza, automatskih pušaka, ručnih bacača iz artiljerije,
21 gađani su čak i avijacijom. Svi apeli rukovodstva Republike Srpske
22 Krajine specijalnom izaslaniku generalnog sekretara Ujedinjenih nacija,
23 gospodinu Yasushi Akashiju da ovaj masakr zaustavi ostali su bez
24 reakcija hrvatskih vlasti.

25 Tužilaštvo me tereti zbog toga što je Srpska vojska Krajine tom
26 prilikom, dana 2. i 3. maja 1995. godine, ispalila nekoliko

1 artiljerijskih projektila - upravo smo vidjeli - na Zagreb, kada je
2 poginulo 7 civila a više ih je ranjeno, tvrdeći da ta akcija nije bila
3 vojno opravdana. Sve se to dešavalo u uslovima kada Srpska vojska
4 Krajine nije mogla da zaštiti civilno stanov... srpsko stanovništvo, koje
5 je bilo izloženo masakru, kada Ujedinjene nacije nisu mogle da zaustave
6 hrvatsku agresiju i kada je to bio jedini način da se masakr Srba od
7 strane Hrvatske vojske prekine. Postoje precizni izvještaji Ujedinjenih
8 nacija, sačinjenih u prvih 10 dana mjeseca maja 1995. godine, u kojim
9 je... kojima je konstatovano, uz navođenje broja poginulih i njihovih
10 imena, postojanje bukvalnog masakra srpskih civila u izbjegličkim
11 kolonama koji su tom prilikom sprovele hrvatske vlasti.

12 Postoji i dokument UNPROFOR-a o tome da hrvatske vlasti
13 cisternama i šmrkovima peru krv srpskih civila sa asfaltnog puta na kome
14 su Srbi bili izmasakrirani, da bi to... da bi to sakrili od međunarodnih
15 posmatrača. Ti izvještaji su brojni i detaljni, al' na tužioca... ali oni...
16 to ni tužioca ne interesuju. Optuženo samo... optužen sam samo ja, kao
17 predsjednik tog postradalog srpskog naroda, samo zbog pokušaja da se
18 prekine njegovo masakriranje.

19 Ohrabreno podizanjem optužnice protiv mene, za 50-ak dana nakon
20 operacije "Bljesak", bez istrage i činjenicom da niko od hrvatskog
21 rukovodstva nije optužen za tako brutalnu agresiju i totalno etničko
22 čišćenje cijelog prostora zapadne Slavonije, hrvatsko rukovodstvo je
23 odlučilo da do kraja sprovede svoj plan o totalnom uništenju Srba u
24 Krajini i sprovodi ga počevši od 4. avgusta 1995. godine, operaciju
25
26
27
28
29
30

1 "Oluja"... operaciju "Oluja".
2 Kompletna hrvatska armija, uz sadejstvo policije, sedmerostruko
3 nadmoćnija od srpskih odbrambenih snaga, vrši novu agresiju - opet na
4 zonu pod zaštitom Ujedinjenih nacija - tako što napada Sektor jug i za
5 nekoliko dana sprovodi okupaciju sjeverne Dalmacije, Like, Korduna i
6 Banije, uz sadejstvo Armije Bosne i Hercegovine i logističku i
7 vazduhoplovnu podršku američkih snaga. Strahovitom artiljerijskom vatrom
8 sa svih strana zasuta je teritorija Krajine, sva njena naseljena mjesta.
9 Samo na Knin je, prema podacima UNCRO-a, u roku od 24 časa ispaljeno
10 preko 2.500 raznih granata. Oko 30.000 vojnika Srpske vojske Krajine
11 nije moglo da se suprotstavi sinhronizovanom napadu sedmerostruko
12 brojnijih hrvatskih snaga. Srpsko stanovništvo Krajine, poučeno gorskim
13 /sic/ dotadašnjim iskustvima, u ogromnoj izbjegličkoj koloni od preko
14 200.000 ljudi kreće na istok, ka Bosni i Srbiji, tražeći spas. Opet su
15 ove izbjegličje /sic/ kolone nemoćnih civila tučene vatrom. Čak su i
16 art... i sa avijacijom prelazili na teritoriju Bosne i Hercegovine. Broj
17 nastradalih nikada nije precizno utvrđen.

18 Na evidencijama ubijenih i nestalih danas se nalazi 1.934 lica,
19 od toga 524 žene. Oko 1.500 pripadnika Srpske vojske Krajine preživjelo
20 je zarobljavanje, a oko 3.200 starih i nemoćnih koji nisu htjeli il'
21 nisu mogli napustiti ognjišta, na silu su internirani u logore za civile.
22 Krajina je opustošena, najprije opljačkana, pa porušena i zapaljena.
23 Vojni posmatrači Ujedinjenih nacija su u oktobru 1995. godine, samo u
24 Sektoru jug evidentirali 22.000 porušenih srpskih objekata.

25
26
27
28
29
30

1 Sve ove činjenice pokaz... do... pokazuju da su, u periodu koji je
2 obuhvaćen ovom optužnicom, Srbi u Hrvatskoj kao manjinsko stanovništvo
3 samo pokušavali da se zaštite od pogroma i genocida koji je nailazio. U
4 tome nisu uspjeli čak uz pomoć mirovnih snaga, mirovnih trupa
5 Ujedinjenih nacija. Stvarni cilj hrvatskih vlasti jasno je saopštio
6 predsjednik Republike Hrvatske 15. januara 1996. godine u hrvatskom
7 Saboru, kada je izjavio, citiram: "Uspješnim izvođenjem akcije 'Oluja'
8 za svagda je riješen glavni unutrašnji problem hrvatske države,"
9 zatvaram citat. Naravno, odnosi se na Srbe.

10 Izjava predsjednika Hrvatske generala Tuđmana iz februara 1990.
11 godine na osnivačkom kongresu HDZ-a o tome da NDH nije samo kvislinška
12 tvorba i fašistički zločin, već izraz povijesnih težnji hrvatskog naroda,
13 u praksu je doslovno i precizno sprovedeno. Fašistička NDH je za
14 rodonačelnika imala dr. Antu Starčevića, tvorca teorije da su Srbi niža
15 rasa i da im treba, /nerazgovijetno/ citiram: "sikirom utući", završen
16 citat.

17 NDH je sprovela strašni genocid nad Srbima od 1941. do 1945.
18 godine, a novo rukovodstvo Hrvatske, prihvatanjem tih ideja i takve
19 politike, taj genocid ponovilo nad preživjelim srpskim stanovništvom
20 koga danas faktički u Hrvatskoj više nema. U svjetlu ovih činjenica koji
21 su i Tužilaštvu lako dostupne, Odbrana će, nadam se, pokazati da je
22 optužnica protiv mene, kao visokog funkcionera Republike Srpske Krajine
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i kao njenog predsjednika, potpuno netačna i neosnovana.

2   Ovakvom optužnicom, Tužilaštvo zamjenjuje ulogu zločinca i žrtve.
3 Odgovornost rukovodstva Hrvatske za razbijanje Jugoslavije, i ona
4 istorijska i ona krivična, nesumnjiva je. Nasilna oružana secesija
5 Hrvatske bila je prilika da se ponovi genocid nad Srbima. To mi
6 Krajišnici nismo mogli dozvoliti. Ovaj postupak pružiće im priliku da
7 Odbrana iznese detalje o stradanju mog prognanog naroda.

8   Gospodo sudije, rođen sam u kraju gdje između pravde i nepravde
9 nema nagodbe. Ja sam već kažnjen, ne od Vas, kažnjen sam od života i
10 odavde iz Scheveningena gledam nepravdu koja se nanosi mom izbjegličkom
11 narodu, i to mi teže pada od svake presude koja se, kako pojedincu među
12 njima, meni... i meni, može izreći. Bog zna da sam učinio koliko sam mogao
13 da svoj narod zaštitim, kao i svakog čovjeka kome je pomoć bila potrebna.

14   Na kraju, svako ko me iole poznaje zna da sam bio najveći
15 protivnik svakog zločina.

16   Toliko, hvala vam.

17   I, ako dozvolite, nešto van ovoga. Imao bi' jednu primjedbu na
18 prevodioce.

19   SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite.

20   OPTUŽENIK: Vidite, možda to prevodioc /sic/ ne radi namjerno, ali
21 meni se ovdje prevodi na jedan nakaradan jezik. Kad Vi to... kad se Vama
22 prevodi na engleski, onda je to isto, međutim radi se o - ja sam ovdje
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zabilježio - nekoliko riječi koje je osmislio za vrijeme NDH Pavelićev
2 ministar Mile Budak. I taj rječnik se koristi da se meni prevodi. Evo,
3 ja sam naveo nekoliko riječi, kao što je "naputak", "priopćenje",
4 "potkrepa", "stožer". Ne vjerujem da to rade namjerno, možda su rođeni
5 kasnije, jer taj jezik koji je tvorac Mile Budak korišten je samo za
6 vreme te Nezavisne Države Hrvatske od 1941. do 1945. i aktiviran je 1990.
7 godine, dolaskom Franje Tuđmana na čelo nove hrvatske vlasti. Ja bi'
8 zamolio, ako je moguće, da prevodioci vode računa da mi takve riječi ne
9 upotrebljavaju.

10 Jer, postoji govor u Hrvatskoj koji je prije toga funkcionisao,
11 koji meni ne smeta, ali me ovaj iritira jer me podsjeća na nešto mračno.

12 To nije vama, naravno, problem jer je... jer se vama jednako
13 prevodi i jedna i druga riječ, ali mene... mene je, ovaj, kao čovjeka to,
14 ovaj, naravno iritira.

15 Hvala Vam.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zahvaljujem, gospodine Martić,
17 na svemu što ste rekli. Mislim da smo došli do kraja današnjeg postupka.
18 Ne čini mi se da ima bilo kakve potrebe da sa zasjedanjem nastavimo
19 sutra. Dakle, postupak se prekida do 16. januara 2006. godine u 15.45h

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 u ovoj sudnici.

2 Dakle, prekidamo s radom.

3 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim da svi ustanu.

4 ... Sjednica završena u 17.19h.

5 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

6 16.01.2006., u 15.45h.

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

utorak, 13.12.2005.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.